

DARBININKAS

XLII NR. 86

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

PENKTADIENIS - FRIDAY GRUODZIO - DECEMBER 6, 1957

Administracija GLenmore 2-6916
Redakcija GLenmore 6-7281

10 CENTŲ

Pirmasis sniegas New Yorke

Sniego pūgos siautė nuo Naujosios Anglijos iki Virginijos. Prasidėjo antradienio vakarą nuo 10 val. ir truko iki trečiadienio to paties laiko. Stiprus vėjas, iki 35 mylių, prikrėtė šlapio sniego pačiame New Yorke 7 colius, kitur ir per 12. Judėjimą keliuose sukliudė tiek, kad tik Westchester apskrity pakeliui buvo palikta 1000 automobilių. Sulaiškytų keleivių buvo perpildyti pakeliui esantys moteliai, kiti naktinio automobiluose.

New Jersey ir Connecticut kai kurios mokyklos buvo uždarytos. New Yorke veikė. Tik sutrikęs autobusų judėjimas priverstė vėlintis mokinius, tarnautojus į darbus. Lėktuvų judėjimas iškrypo iš tvarkaraščio. Autobusų stoty laukė keleivių apie 30,000.

AR UNIJOM PASISEKS APSAIVALYTI?

Ketvirtadienį - Atlantic City prasidėjo Amerikos Darbo Federacijos ir Pramoninių Organizacijų Kongreso suvažiavimas. Vienas iš ten rūpimų klausimų yra apvalyti unijas nuo išnaudotojų ir nusikaltėlių. Bus pasiūlyta pašalinti transporto unija, kurios žinioje yra apie 1,5 mil. darbininkų. Ji galėtų pasilikti, jeigu jos prezidentas Hoffa pirma pats pasitrauktų. To sunku betgi tikėtis, nes tai labai pelningas biznis.

JEI PREZIDENTAS NEGALI EITI PAREIGŲ

Vyriausybė kreipėsi į Kongresą, kad išaiškintų, kas darytų, jei prezidentas negali eiti pareigų. Pagal konstituciją, jei prezidentas negali eiti pareigų, tai jas eina viceprezidentas. Bet lieka neaišku, kas ir kada nustato, jog prezidentas pareigų negali eiti.

PRANCŪZIJA TAIP PAT GRASINA

Prancūzijos min. pirmininkas Gaillard parlamentė įspėjo, Nato nariai turi būti visi lygūs, vienas kito reikalams nekenkti, kitaip jie bus verčiami laikytis neutralumo. Turėjo galvoje Amerikos ir Anglijos ginklus, pasiūstus Tunisui.

Tačiau tuo pačiu metu, kai min. pirmininkas narsiai kalbėjo, iš jo vyriausybės grasino pasitraukti jau socialistai. Tada ir vėl būtų vyr. krizė.

• **Sovietai** jau skelbiasi, kad jie gali siūsti vandenilio bombą raketa iš povandeninio laivo ne per 500, bet per 750 mylių.

• **Lenkija** ir Vokietija pratęšė prekybos sutartį. Pagal ją Lenkija pristatys Vokietijai 100 mil. tonų anglies panašia kaina, kuria Vokietija gauna anglį iš Amerikos — 16 dol. tonai. Tuo tarpu lenkai gauna iš Skandinavijos po 20 dol. už toną.

• **Vokietijos** kancleriu Adenaueriui gydytojai patarė taip pat sumažinti savo darbo kiekį. Bet į Paryžių jis vyksta.

• **Londono** gruodžio 4 susidūrė miglose du vietinio susiekimo traukiniai. Žuvusių priskaičiuota jau 62, sužeistų 100.

Paryžiaus konferencijai rengiasi nervingai

Nes skiriasi Vakarų interesai ir jų nusistatymas dėl santykių su Maskva

Nato konferencija prasidės Paryžiuje gruodžio 16. Susivažiuos ir vakarų politinės viršūnės. Iš konferencijos didelių dalykų nelaukiama. Tačiau jai rengiamasi atsidėjus. Bent tam, kad padėtis po jos nepablogėtų, nes yra dvi srovės: viena reikalauja priimti Sovietų siūlomą Rytų ir Vakarų "bigų" derybas ir eiti į nuolaidas, kad tik būtų galima laikinai susitarti, kita tam apneamtai priešinga.

KANADA ADVOKATAUJA DERYBOM

Pirmajai srovei dirvos paruošti labiausiai ėmėsi prieš konferenciją Kanada. Jos už reikalų ministeris Sidney E. Smith gruodžio 3 pareiškė: Kanada ne visada sutinka su Amerikos politika. Kanados politika nesilaiko principo į visus Sovietų siūlymus sakyti "niet". Su Sovietais reikia susitarti ir kantriai derėtis. Tai

siūlo Maskva ir tai reikia priimti. Jis stebisi Amerikos priešingu nusistatymu.

DULLES DERYBOM NETIKI

Anglijos BBC radijas gruodžio 3 perdavė pasikalbėjimą su valst. sekr. Dulles. Dulles pareiškė nematęs prasmės naujom viršūnių derybom su Sovietais, nes

negalima susitarimais tikėtis, kol negalima priversti Sovietų tuos susitarimus vykdyti.

Jis nemato taip pat prasmės tartis su Sovietais, kad iš abiejų pusių būtų sustabdytas ginklų pristatymas viduriniam rytam.

DULLES VYKSTA Į PARYŽIŲ ANKSCIAU

Valst. sekr. Dulles išvyksta į Paryžių jau ateinančios savaitės pradžioje, kad prieš konferenciją suspėtų išsiaiškinti su atskirais Europos užsienių reikalų ministeriais.

Ad. Stevensonas atsisakė vykti į Paryžių kaip Amerikos delegacijos narys. Nenori susivaržyti sau rankų.

VIDURINIUOSE RYTUOSE JOKIOS PAZANGOS

Jungt. Tautų gen. sekretorius lankėsi Jordanijoje, paskui tarėsi su Izraelio min. pirmininku. Dėl Izraelio ir Jordanijos sienų nuomonės išsiskyrė.

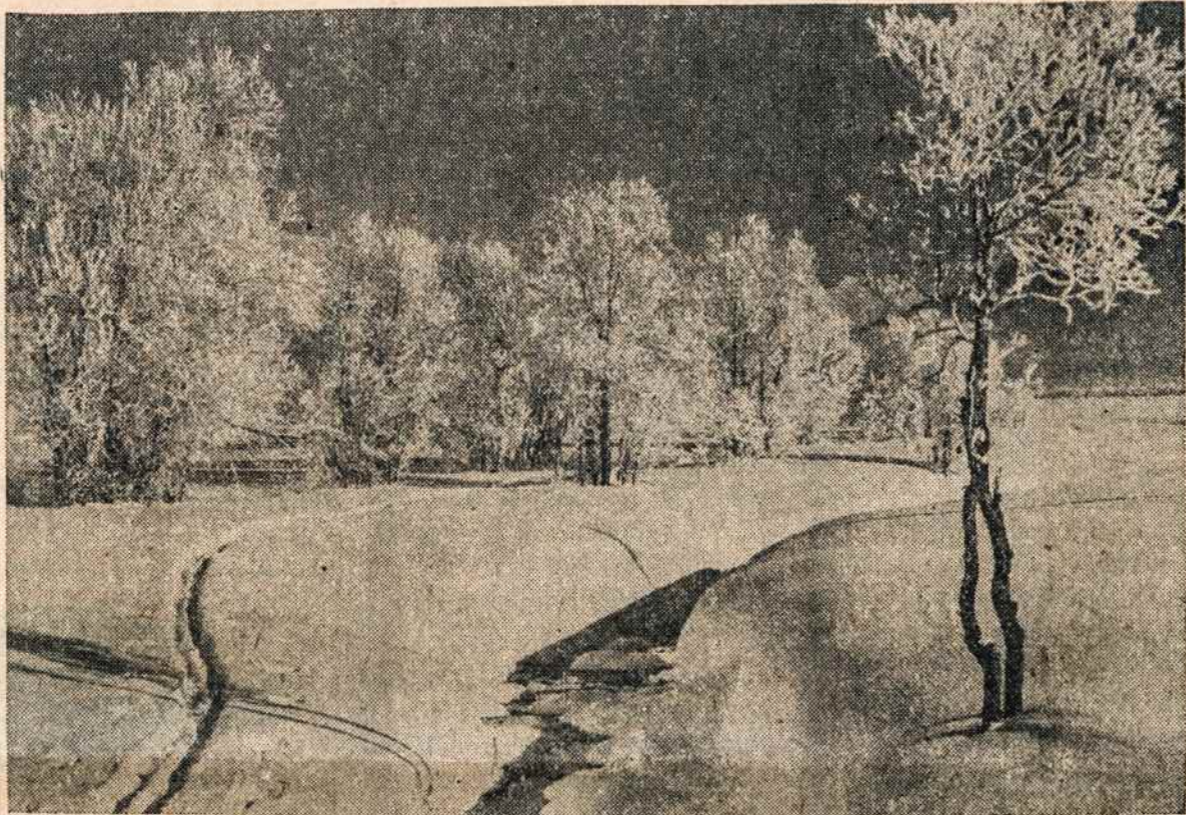
AUSTRIJA SKUNDŽIA ITALIJĄ

Austrijos vyriausybė paskelbė, kad kreipsis į Jungt. Tautas dėl Tirolio gyventojų, kalbančių vokiškai. Jie reikalauja sau autonomijos. Austrijos min. pirm. kreipiasi į Jungt. Tautų opinią tik dėl to, kad su Italijos valdžia nepasiseka tiesiogiai susitarti.

Tirolio pietinė dalis anksčiau priklausė Austrijai, tik po pirmojo karo ji buvo priskirta Italijai.

• **Anglai** pakeitė Kipro salos gubernatorių. Vietoj Gardingo paskirtas naujas gubernatorius Hugh Foot pasisakė norįs bendradarbiauti su vietos gyventojais.

• **Amerikos** karinė aviacija išleido 100 mil. dol. tirdama, kaip panaikinti sprausminių lėktuvų triukšmą.

PIRMAME SNIEGE jau įmintos pirmos pašluotinkų pėdos.

MASKVA GRASINA ANGLIJAI DEL AMERIKOS BAZIŲ

Sovietų kariuomenės laikraštis "Krasnaja Zvezda" grasina Anglijai karu jei Anglija nepašalins Amerikos karinių bazių iš Anglijos. Girdi, Anglijai bus "garantuota mirtis", jei iš Anglijos pakils kokis "sukvalifėjes" Amerikos lakūnas numestų bombą ant Rusijos. O tai gali atsitikti, nes Amerika esanti pilna tokių "lunatikų". Laikraštis priduria: "Yra žinomas faktas, kad Amerikoje keletas milijonų yra praradę dvasinę pusiausvyrą. Yra tokių kariuomenėje taip pat". Toliau anglus itikinėdamas laikraštis kalba:

Ar moteris priims į lordus?
Anglijos lordų rūmuose gruodžio 3 buvo svarstomas įstatymo projektas priimti į lordų rūmus ir moteris. Lordas Earl Ferrers priešinosi, sakydamas: "Ar mes paskui nenusileisime iki to negražaus amerikiečių pavyzdžio, kad ir moteris skiriamos į Amerikos ambasadorius?"

• **Turkijos - Sirijos** pasienio sargybos šaudėsi pusantros valandos.

• **Anglijos** vyriausybė atmetė darbiečių siūlymą leisti arkivyskupui Makarjui grįžti į Kiprą.

• **Amerikos** satelitas turėjo būti paleistas antradienį. Bet esą dėl nepalankaus oro ir technikinių kliūčių atidėtas buvo į trečiadienį ir paskui neribotam laikui. Pasirodo, kad jo svoris sumažėjo jau tik iki 3,5 svarų, o pirmiau skelbė, kad 6.

"Anglų liaudis žino, kaip Amerikos lakūnai elgiasi žemėje. O kas bus, jei jie taip pat elgsis ore, turėdami atominės bombas vietoj medžioklinių peilių".

Europos politikai veidmainiauja

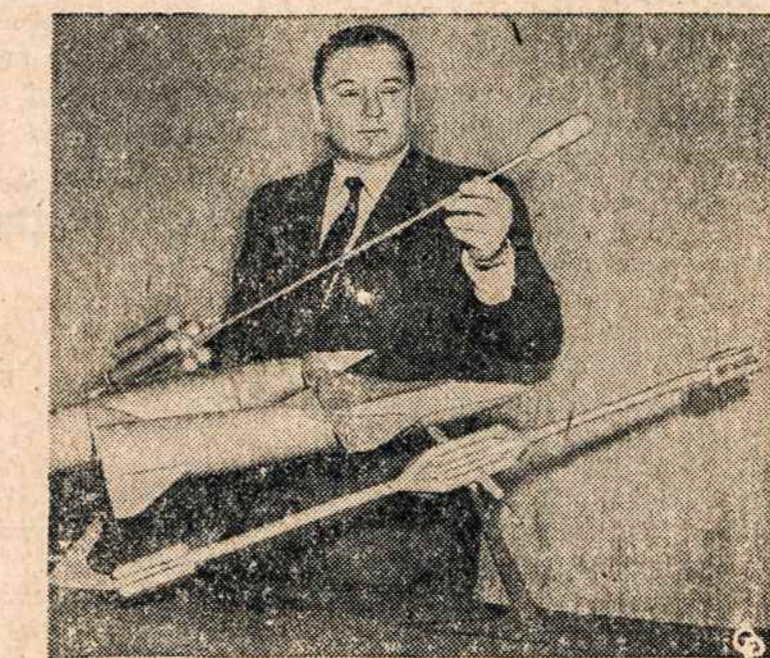
Ant. Nutting (NYHT), buvęs Anglijos ministeris užsienių reikalams, rašo, kad Nato konferencija turi priimti Ispaniją į Nato. Ispanija kelis kartus savo sutikinimą tam yra davus supraciti. Tačiau Nato valstybės vis atbulos. Anglai aiškina, kad Ispanija turi pretenzijų į Anglijos valdomą Gibraltarą, Prancūzai kabinasi, kad Ispanija rėmė Hitlerį, Skandinavijos kraštai priklauso, kad Ispanijoje yra diktatūra.

Autorius atmeta tuos argumentus, primindamas, kad Tito yra diktatorius didesnis, o Nato pasistengė įtraukti jį į Balkanų sąjungą kuri yra Nato talkininkė. Nato sakosi nori stiprinti jėgas prieš komunistus.

Vokiečiai repatrijuoja iš Lenkijos

Repatriacijos sutartis tarp Lenkijos ir Vokietijos šiemet baigiasi. Per dvejus sutarties veikimo metus jau repatriavo 60,000 vokiečių. Iki metų galo repatrijuosia dar 50,000. Gausiausia vokiečių gyvena Silezijos kasyklų srityje — apie 25,000.

• **Paryžiuje** Poujade paskelbė atsisaukimą nepriimti Eisenhowerio ar Nixono, "kadangi" Amerika nori žiūrėti į Prancūziją kaip į antraeilę jėgą".

DR. KRAFFT A. EHRIKE, vokiečių V-2 raketų specialistas, pareiškė, kad Amerika po 5 metų turės raketą, kurioje žmogus galės keliauti apie žemę. Raketa bus tarplanetinė, atomu varoma.

KALBOS APIE SATELITĄ IŠ VIRTO UŽUOJAUTA PELEI

Austin, Minn., mokiniu klubas raketų reikalams šeštadienį paleido savo darbo raketą su pirmuoju keleiviu — pele. Raketa pakilo iki 1,642 pėdų 200 mylių greitumu ir paskui, žinoma, nukrito. Žuvo ir pelė. Paklausti, kokį kurą vartojo, raketos leidėjai paslaptingai atsakė, kad "saugumo sumetimais jie to negalį skelbti, bet pasisakė, kad jų raketa

kaštavo jiems net pusketvirto dol.

Taigi spauda, tiek garsinusi apie Vanguard raketą, kuri jau jau tuojau pakils su satelitu, turėjo pranešti tik tiek, kad pakilo vaiku raketa. Tačiau vienas didžiosios spaudos laikraštis (NYHT) paskyrė ir vedamajį apginti vargšei pelei, kam ją vartoja savo raketos, kurios neduos mokslinės vertės.

Taip išgarsėjo šuo, išgarsėjo ir užuojautos susilaukė pelė.

• **Vokietijoje** žydų skaičius auga. Per paskutinius 12 mėnesių grįžo 2000 žydų, kurie kitados yra buvę Vokietijoje. Viso dabar priskaičiuojama Vokietijoje 30,000 žydų, prieš Hitlerio laikus buvo 500,000.

JIE VISI BUVO PAS PREZIDENTĄ: Atstovų Rūmų pirmininkas Sam Rayburn, senato daugumos lyderis Lindon Johnson; apačioj viceprezidentas Nixonas ir apsaugos sekretorius Neil H. McElroy.

EISENHOWERIO VARDAS NAME IR KITUR

Prezidentas Eisenhoweris sukviėtė abiejų partijų lyderius tartis dėl padėties ir papildomo biudžeto gynimo bei užsienio paramos reikalams. Demokratų lyderiai šaltai priėmė vyriausybės kalbas. Atstovų Rūmų pirmininkas Rayburn atsilepė apie, vyriausybės žmonių pareiškimus; "Aš nežinau, ar jie (vyriausybės žmonės) nujaučia reikalo skumbą, kurį jie turėtų nujausti". Demokratai aiškina, kad vyriausybė nesima griežtų priemonių, kurių iš jos buvo reikalaujama.

Pasitarimas ne kiek nesvarstino vyriausybės ir Kongreso, kuris yra demokratų rankose.

• **Amerikos** karinė aviacija išleido 100 mil. dol. tirdama, kaip panaikinti sprausminių lėktuvų triukšmą.

Eisenhoweris pralaimi Amerikos pietuose

Little Rock istorija stipriai pakenkė Eisenhowerio ir respublikonų populiarumui pietinėse valstybėse. Tokią išvadą paskelbė Gallupo institutas po savo tyrinėjimų. Nors pietinėse valstybėse visada demokratams turėjo mlžinišką persvara, bet 1956 rinkimuose dalis demokratų pabalsavo už Eisenhowerį kaip asmenį. Dabar iš jų, kurie balsavo už, pasisakė 30% pakeitė savo pažiūras ir respublikonų per paskutinius metus. Suprantama, nusistatė prieš respublikonus dėl Little Rock įvykių. Esą paklaustieji davė tą patį atsakymą:

"Eisenhoweris sakė nevertosias jėgas. Jis savo žodžio ne laikė".

Iš 13 pietinių valstybių Kongrese demokratų yra 111 respublikonų tik 9. Kad Kongrese demokratams turėtų daugumą, jie kitose valstybėse turi gauti tik 107 atstovus, o kad respublikonai daugumą kituose rinkimuose laimėtų, jie turi gauti dar 209 atstovus.

• **Vokietijos** užsienių reikalų min. Brentano iš Washingtono ir Romos dabar nuvyko į Londoną. Vienas iš aštrių klausimų tarp Vokietijos ir Anglijos yra Anglijos noras sumažinti savo kariuomenę Vokietijoje ir noras gauti iš Vokietijos pinigų likusiai Vokietijoje anglų kariuomenei išlaikyti. Lik šiol susitarti nepasisekė.

• **Vokietijoje** žydų skaičius auga. Per paskutinius 12 mėnesių grįžo 2000 žydų, kurie kitados yra buvę Vokietijoje. Viso dabar priskaičiuojama Vokietijoje 30,000 žydų, prieš Hitlerio laikus buvo 500,000.

• **Vokietijos** užsienių reikalų min. Brentano iš Washingtono ir Romos dabar nuvyko į Londoną. Vienas iš aštrių klausimų tarp Vokietijos ir Anglijos yra Anglijos noras sumažinti savo kariuomenę Vokietijoje ir noras gauti iš Vokietijos pinigų likusiai Vokietijoje anglų kariuomenei išlaikyti. Lik šiol susitarti nepasisekė.

• **Vokietijoje** žydų skaičius auga. Per paskutinius 12 mėnesių grįžo 2000 žydų, kurie kitados yra buvę Vokietijoje. Viso dabar priskaičiuojama Vokietijoje 30,000 žydų, prieš Hitlerio laikus buvo 500,000.

• **Vokietijos** užsienių reikalų min. Brentano iš Washingtono ir Romos dabar nuvyko į Londoną. Vienas iš aštrių klausimų tarp Vokietijos ir Anglijos yra Anglijos noras sumažinti savo kariuomenę Vokietijoje ir noras gauti iš Vokietijos pinigų likusiai Vokietijoje anglų kariuomenei išlaikyti. Lik šiol susitarti nepasisekė.

• **Vokietijoje** žydų skaičius auga. Per paskutinius 12 mėnesių grįžo 2000 žydų, kurie kitados yra buvę Vokietijoje. Viso dabar priskaičiuojama Vokietijoje 30,000 žydų, prieš Hitlerio laikus buvo 500,000.

Kalėjime buvau arkivyskupo studentas

Kova tarp pikto ir gero, tarp Dievo ir velnio, vyravo visame šio giliai tikinčio ir labai išlavinto vyro galvoje. Tokis jis buvo mokytojas filosofijos, kurią jis dėstė anksčiau Kauno universitete ir kurio studentu aš da bar galėjau būti per du semestrus be atostogų. Savo studavimo metu jis buvo stipriai paveiktas Liuveno aukštojo filosofijos instituto su jo žymiomis neoscholastikos katedrom, kurios derino šv. Tomo Akviničio "Summa theologia" su naujaisiais gamtos mokslais.

Iš antikinių filosofų jis labiausiai vertino Thales mokinį Anaksimanderis kuris visos būties principu laikė "begalybę", ir kuri penkis šimtmečius prieš Kristų įžvelgė prieštaravimą tarp šviesos ir tamsos ir už įvykdytą laikę neteisybę pramatė-bausmę.

Sokrato skelbtame "Daimonion", vidiniame sąžinės balse, jis matė ne prieštaravimą, bet pagrindą tai objektyvinei moralinei tvarkai, kurią nustatė religija ir bendruomenė. Platono ir Aristotelio minčių svarstymas, o taip pat Augustino ir Alberto Didžiojo, Kanto ir Hegelio buvo, žinoma, gretinamas su aktualiausias marksistinės — leninistinės "dialektikos" samprotavimais. Kalėjimo bibliotekoje radome seną ir dėl to tinkamą vartoti rusišką vadovėlių taip pat Hegelio vėikalą, verstą rusiškai Kuno Fischer, ir galėjome drauge jį studijuoti.

Be kokių aplinkoje buvo tos paskaitos!

Ten mūsų bemokslis nuo Amuro, garsiai pats sau kartodamas, mėgino pramokti rusiškai skaityti. Salimais genialus senasis Sulginas, kurio buvo belikę tik vieni kaulai, mėgino rašyti eilėraščius ant popierio, kurio jam parūpino arkivyskupas. Tai buvo filosofiška religinis epas apie Kristaus gyvenimą.

Salia Sulgino, priešais savo guolį stovėdamas, dr. Dubinas garsiai raudavo nuo ryto iki vakaro hebrajų maldas — jis priklausė vienai iš griežčiausių žydų tikėjimo sektų.

Kelis kartus per dieną jam pritarė nors ir kitaip Dievą šlovindamas, garbingas kabardinai, kuris maldavo Allaholaisvės ir amžinosios laimės.

Ukrainietis dailininkas, kuriam buvo uždrausta daryti savo draugų portretus, mėgindavo brėžti škius iš padangės savo tėviškės, prie Juodųjų marių. Jo meno kūrinius per artimiausią patikrinimą jam atimdavo.

Estas mokytojas su puikia charakteringa galva, kuriojį dvasintos akys, deja, greitai apako, stengėsi mūsų skurdų vegetarišką maistą (sausą duo-

• Sovietai turi pasigaminę 15.000 balistinių raketų — skelbia NYHT aviacijos ir karo specialistas A. E. Talbert.

• Prie Nemuno esą numatyta pastatyti penkis elektros jėgaines — prie Birštono, Alytaus, Druskininkų ir Smalininkų. Taip pranešė Vilniaus radijas lapkričio 11.

VLADIMIRO KALEJIME (2)

VLADIMIRO KALEJIME KALINYS VOKIETIS, KURIAM TEKO GYVENTI DRAUGE SU ARKIVYSKUPU M. REINIU TAME KALEJIME ISTISUS METUS, TOLIAU PASAKOJA APIE ARKIVYSKUPĄ, KOKIS JIS PASIREIŠKĖ KALEJIME.

na ir kopustų sriubą) paskoninti atsiminimais iš skerstuvių tėviškės kaime. Jis taip pat barstė laukiamą pagodą, prasingai aiškindamas sapnus ir didžiosios politikos pranašavimus iš Nostradamus bei savo tėviškės šio laiko dvasregių.

Japonas Sabbata, budistas ir sintoistas, išlyginto charakterio žmogus, visada mokėdavo išlai-

kyti vienodą veidą, o nuo jo "gydancios rankos" ir hipnotinių sugebėjimų ligoniai jausdavo palengvėjimą. Įdūkti jis galėjo tik tada, jeigu kas mėgintų atimti iš jo skudurą ir lapinę šluotą, kai eilė būdavo arkivyskupu valyti cele. Japonas taip pat metriškai adydavo savo globėjo drabužius, o jo gimimo ar vardo dieną bei didžiųjų

kriščiioniškų švenčių proga pasakydavo iškilmingai gražiai sudėtą prakalbą puikia anglų kalba. Visa tai jis laikė savo išimtinė teise, nes jis su arkivyskupu jau anksčiau buvo gyvenęs toje pačioje celėje.

Arkivyskupas laisvai kalbėjo vokiškai, rusiškai, angliškai ir daniškai, o taip pat puikiai mokėjo senąsias kalbas, jis galėjo taip pat susikalbėti prancūziškai, itališkai ir ispaniškai.

Su pasididžavimu betgi jis kalbėjo apie savo gimtąją lietuvių kalbą, kuri yra pati artimiausia sanskritui ir kurios skambias dainas jis su meile recitavo. (B.d.)

NEŽINAU, ar mane kvietė? — pareiškė Adlai E. Stevenson, išėjęs iš Baltųjų Rūmų po pasitarimo dėl Nato konferencijos Paryžiuje.

Gruodžio įvykiai su apmąstymais

Reikia kuo daugiau jubilėjų, — sako išminties vyrai, — nes iš praeities įvykių galima pasisemti stiprybės. Stiprybės ant stalo daugiausia atsiranda, kai švenčiamos gyvos įžymybės jubilėjus. Bet su gyvaisiais jubilėjais yra ir nepatogumų — reikia pirkti dovanų, ar cadillac, ar duoną laikyti dėžė. Kad tų išlaidų nebūtų, naujingiau minėti praeities įvykius su dvasiniais apmąstymais. Tokių įvykių gruodyje galima aptikti nemažai.

Gruodžio 6 laisvės mylėtojai gali pasidžiaugti prie baro, nes tą dieną buvo pristatyta į krautaves laisvę atgavusi degtinė po ilgamečio draudimo. To įvykio jau 24 metų jubilėjus.

Bet tą pat dieną politikai gali apmąstyti, kaip reikia suprasti diplomatinę kalbą. Tą dieną prezidentas Rooseveltas pasiuntė Japonijos imperatoriui telegramą, kurioje reišė "karštas viltis, kad jo didybė, kaip ir aš, imsis visų būdų susitvarkyti debesis išblaškyti". Hirohito prezidento telegramą suprato ir kitą dieną subombardavo Pearl Harbor. Tai buvo prieš 16 metų.

Gruodžio 14 visi, kurie neieško garbės ir feklamos, — o tokių yra labai nedaug — gali apmąstyti George Washingtono paskutinius žodžius daktaram:

Aš dėkoju jums už dėmesį bet jūs daugiau manim nesirūpinkite; geriau leikite man ramiai pasitraukti". Tai buvo 1799 gruodžio 14.

Gruodžio 16 visiem rezistuojantiem prieš koegzistenciją ar nuieidžiantiem rankas apdūmūtinai tos dienos didelis rezistencijos įvykis: apie 50 amerikiečių, persirengę indijonais, Bostono uoste suvertė į jūrą 342 anglų atgabentos arbatos dėžes. Tai buve 1773.

Bet užkulisiniai veikėjai prieš visų valdžių ir veiksmų gali apgailėti savo pirmatako likimą — tą dieną Gregorijus Rasputinas buvo užmuštas ir nuskandintas Petrogrado kanale. Tai 41 metų jubilėjus.

Gruodžio 17 visi, kurie yra valdžioje, turi apdūmoti valdžios nepastovumą, nes tai perversmo ir valdžios griuvimo diena be kraujo lašo Lietuvoje. Ir to įvykio jau 31 jubilėjus.

Gruodžio 21 visi ateiviai gali prisiminti savo pirmatakus — piligrimus iš Mayflower laivo, kurie valim pasiekė tą dieną Plymoutho uolas. O tai buvo tik prieš 337 metus.

Gruodžio 25 jau supirktos visos kalėdinės dovanos sau ir saviesiem. Tą dieną galima skirti dovaną ir Gimusiam, sugiedant "Silent Night" kuri, pirma kartą buvo giedota 1818 Oberndorfe, Vokietijoje.

KĄ PASAKOJA KOMUNISTAI APIE SAVO VEIKLĄ LIETUVOJE 1926

Lietuvos komunistai studentai iš Maskvos "universiteto" buvo atsaukti slapta į Lietuvą. Pogrindžio veikėjams buvo įsakyta išeiti į viešą veikimą ir legalizuotis. Turėjo perimti į savo rankas mases per profesines sąjungas ir kitas organizacijas. Nukonkuruoti socialdemokratų įtaką jiems sekė.

Kariuomenės šventėje New Yorke lapkričio 23 pranešimą darė gen. konsulas J. Budrys. Palietęs Lietuvos vidaus padėtį laikotarpyje, kada liaudininkų socialdemokratų ir mažumų koalicija paėmė valdžią, pateikė da bartinius ano meto komunistų veikėjų pasakojimus — kaip jų toji padėtis yra vaizduojama. Gen. konsulas kalbėjo:

Turbūt dauguma skaitėte DARBININKO perspausdintą reportažą iš 1926 m. birželio mėn. dienraščio "Lietuvos" apie viešą "kuopininkų" pasirodymą Kaune. Ten paduoti kuopininkų vardai daugumai žinomi komunistai, vienas gal nežinomas, Josselis Kalenda, 1919—20 metais Raseinių rajkomo pirmininkas, vėliau centro komiteto narys. Pažiūrėkime, ką apie tą laikotarpį kalba pačių bolševikų spauda.

GRAŽINAMI BOLŠEVIKŲ VADAI Į LIETUVĄ, TARP JŲ IR SNIČKUS

Bolševikų zurnale PERGALEJ 1956 m. Nr. 10 ir Nr. 11, buvo jauno metais, bet seno komunistų veikėjo (ne liet. tautybės), Bilevičiaus, kurio tikroji pavardė Eljias Sorinas, dabar So-

• Sovietų apsaugos ministeris Malinovskis pareiškė, kad Zukovas turis tris mėnesius atostogų, o paskui jam darba paskirs vyriausybė.

WALTER NASH, darbo partijos lyderis N. Zelandijoje, išrinktas ministeriu pirmininku. Prieš tai 8 metus valdė nacionalistinė partija.

viety okupuotos, Lietuvos maisto pramonės ministerio, prisiminimai iš revoliucinio pogrindžio. Tiesa, ir jis, ir eilė kitų sako, kad jie "dar" perversmo neruošė, bet kažkam visi vadinamo Komunistinio Universiteto Maskvoje studentai 1956 metų vasarą Lietuvos komunistų partijos centro komiteto nutarimu buvo atsaukti į Lietuvą.

Rašantis nebuvo centro komiteto narys, tad ir ne būtinai turėjo žinoti tolimesnius aukštesnių vadų planus.

Kokia konspiracija egzistavo kompartijoje, įrodo jau faktas, kad kiekvienas "studentas" iš Maskvos į Lietuvą buvo siunčiami atskirai — vienas nežinojo apie kitą. Tuo laiku buvo suiš centro komiteto sekretorių, grįžęs ir Sniečkus, tapęs vienu

KAIP BOLŠEVIKAI TURĖJO PASINAUDOTI LIAUDININKŲ SOCIALDEMOKRATŲ REŽIMU

Bilevičius rašo, kad "1926 metais Lietuvoje buvo gausu politinių įvykių, Kriščiionių demokratų vyriausybė turėjo pasitraukti. Į valdžią atėjo liaudininkai ir socialdemokratai. Susidarė naujos aplinkybės, naujos galimybės komunistų partijos darbu. Ir nors komunistų partija ir toliau paliko pogrindyje, tačiau jos darbo užmojis ir įtaka žymiai sustiprėjo.

prasidėjo revoliucinio judėjimo pakilimas"

Atvykęs į Kauną E. Bilevičius apsidžiaugė radęs vadovaujančią rolę Karolį Poželį (centro komiteto pirmasis sekretorius), kurio vadovybe pradėjo savo darbą Vilkaviškyje, 1921 metais. Iš Poželės gavo instrukcijas. Štai Poželės žodžiai atvykusiam

(Nukelta į 4 pusl.)

Vilnonės Medžiagos Lietuvon

Pradžiuginkite savo gimines ir artimuosius LIETUVOJE, LATVIJOJE, ESTIJOJE, GUDIJOJE, UKRAINOJE IR UŽKARPAČIO RUSIJOJE!

Paslyskit jiem vilnones atlaikas suknelėm, eilutėm, apsiaustam. Muilas už vilnones atlaikas yra mažesnis, negu už pasidūtas sukneles. Vilnones medžiagas iš rėtinų ir atlaikas pačiom praimamiam kaimom visam mieste jums siūlo 3 stambios krautuvsės.

S. BECKENSTEIN, Inc., 118-125-130 ORCHARD ST., cor. Delancey, NYC. GR 5-4525

S. Beckensteinio krautuvsės kalbama rusiškai, lenkiškai ir ukrainietiška. KRAUTUVES ATVIROS KASDIEN, IR SEKMADIENIAIS, ISSKYRUS SEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAKARO. Atsimekite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasit didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams. Mūsų šios vilnonės medžiagos paruošamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K and K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

PRIE CITY SAVINGS BANK Tel. EL 4-1711
ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO
Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo 9.50 už pilną eilutę

MEDŽIAGOS Į LIETUVĄ

Turime medžiagų vyrų ir moterų rūbams; vilnonės bei šilkinės medžiagos moterų suknelėms ir skaroms. Visa, ką norite siūsti į Lietuvą gausite:

I. CIGMAN, INC.

161 Orchard Street, New York 2, N. Y.
Telef. GR 5-0160

Kalbame rusiškai, lenkiškai, vokiškai ir lietuviškai. Atdara šiokiadieniais, šeštad. bei sekmad.

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIJO VAJANDĄ JAU 16 TUS METUS SKRIEJA PAS KIEKVIENĄ LIETUVĮ DIDŽIOJO NEW-YORKO N. J. IR CONN. APYLINKĖJE KURIS IESKO ATSIGAIVINIMO LIETUVIŠKAME ŽODYJE IR DAINOJE. DABAR

NAUJŲ LAIKŲ SEŠTADIENIAIS NUO 4:00 IKI 5:00 VAL. STOTIS WEVD (1350 KIL. IR 97.9 MEG. FM) DIREKTORIUS - JOKŪBAS J.

STUKAS 1261 WHITE ST. HILLSIDE N. J. WA. 6-3325

PATI PATIKIMIAUSIA FIRMA SIŪSTI SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR KITAS SSSR DALIS YRA

PARCELS TO RUSSIA, INC.

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.

Tel.: Ingersol 7-7272, Ingersol 7-6465

PRIEMIMO PUNKTAS

New York City, 78 Second Ave. Tel. ORchard 4-1540

GALITE SIŪSTI TIK NAUJUS DAIKTUS.

Galite siūsti medžiagas drabužiams, naujus drabužius, avalynę, odas, siuvasmas mašinas, rašomas mašinėles, muzikos instrumentus, maisto produktus, vaistus ir visokius kitus daiktus.

Galite atnešti savo siuntinius į bet kurią mūsų įstaigą, o taip pat galite atsiųsti paštu. Paštu gauti jūsų daiktai persiuntimui į SSSR. Čia mūsų įstaigoje peržiūrimi, apskaičiuojamas muštas, persiuntimo išlaidos ir tuoj jums pasiunčiama sąskaita. Gavus jūsų patvirtinimą ir perlaidą siuntinys, be jokio atidėlio, išsiunčiamas adresatui.

Jūsų patogumui mūsų įstaigose galite siuntiniui gauti įvairiausių daiktų, pačiomis žemiausiomis kainomis. Taip, kad siuntinį galite sudaryti atsilankę į mūsų įstaigą.

Siuntiniai išsiunčiami per 24 valandas nuo jų gavimo. Jie adresatą pasiekia per 6-7 savaites. Oro paštu siuntiniai nuėina per 7-10 dienų.

Siuntinių pristatymas garantuojamas gavėjo parašu. Jūs gaunate per mūsų įstaigą gavėjo pasirašytą kvitą. Mūsų įstaigose dirba patyrę darbininkai ir jų yra tiek, kad kiekvienas klientas patarnaujamas labai skubiai. Atvykus į įstaigą, jums nereikia laukti. Jūsų reikalai sutvarkomi be matant.

Jūsų siuntiniai mūsų įstaigose sutvarkomi, supakuojami taip tvarkingai, kad siuntinys adresatą pasiekia pilniausioje tvarkoje.

Mūsų įstaiga per ilgą veiklos metų eilę išsiuntė šimtus tūkstančių siuntinių ir visi siuntėjai mūsų įstaigų patarnavimu patenkinti. Todėl jūs su pasitikėjimu galite kreiptis į mūsų įstaigą.

PARCELS TO RUSSIA, INC.

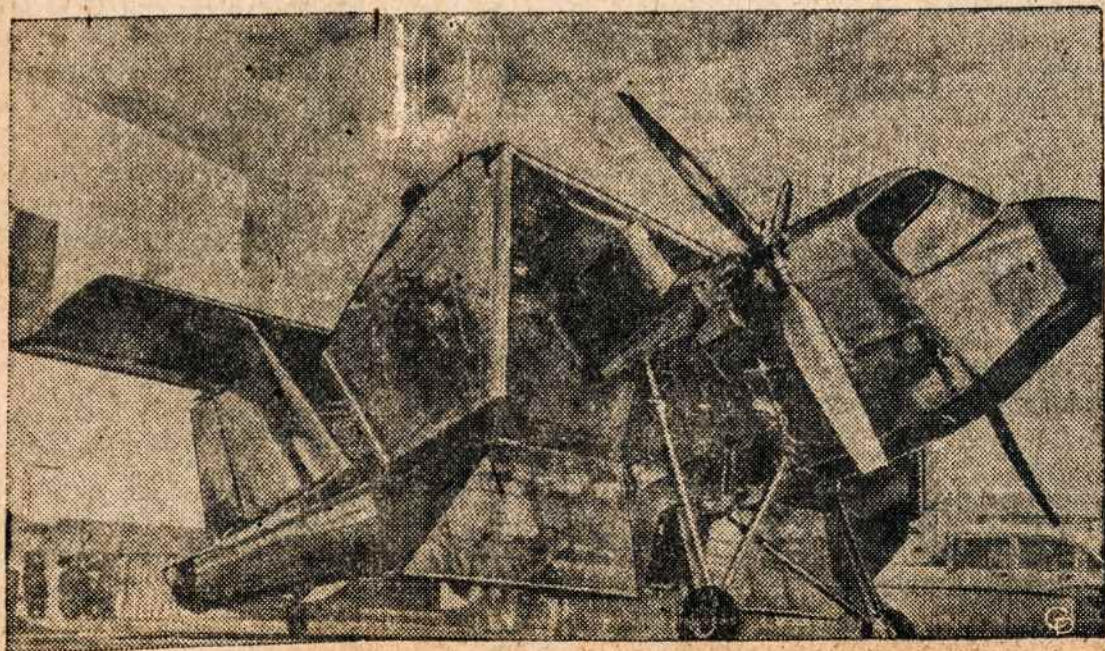
1530 Bedford Avenue, Brooklyn 16, N. Y.

Ši įstaiga atidaryta kasdien ir sekmadieniais nuo 9 iki 6 val., šeštadieniais 9-4.

MANHATTANE PRIEMIMO PUNKTAS: 78 Second Ave., New York City, N. Y.

M Ū S Ū S K Y R I A I :

DETROIT, MICH. 11601 Jos Campau Ave. Tel. TOWNSED 8-0298
HARTFORD, CONN. 651 Albany Ave. Tel. CHapel 7-5164
LOS ANGELES CAL. 121 S. Vermont Ave. Tel. DUNKIRK 5-6550
PHILADELPHIA, PA. 832 North 7th St. Tel. WA 3-1747
CHICAGO, ILL. 3741 W. 26th St. Tel. CR 7-2126
NEWARK, N. J. 263 Market St. Tel. MARKET 2-6937

NEBE KATASTROFA, o toks lėktuvas, kuris gali palkiti tiesiai į viršų. JAV armijos dar bando

DARBININKAS

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS. Eina nuo 1915 metų, 1951 sujungė AMERIKA, LDS ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS.

Second-class mail privileges authorized at Brooklyn, N. Y.

Table with 2 columns: SUBSCRIPTION RATES and PRENUMERATOS KAINA. Lists rates for Domestic yearly, Brooklyn, N. Y., Half year, Foreign, and Amerikoje metams, Brooklyn, N. Y., Pusel metų, Užsienyje.

Laiškai tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

REDAKCIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GLenmore 5-7281

Komunistam ieško prosenelių

Naujienos nebe vienu jau atveju paoksta įrodinėti, kad komunizmas nėra kilęs iš marksizmo. Tokiam pasisakymui vieną kartą davė progos Darbininkas. Gruodžio 3-4 panašiu įrodinėjimu atsikertama Draugui. Esą "komunizmas įvairiomis formomis buvo skelbiamas ir praktikuojamas šimtus metų anksčiau, negu gimė Marksas; tai kaipgi pastarasis galėtų būti komunizmo tėvas?" — klausiami ir čia pat atsakoma: "Nelogiška".

Netiktai nelogiška, bet dargi absurdiška atrodo viena lietuvų liaudies mįslė: "Tėvas dar negimė, o sūnus karčė išjojo". Žodžių žaismu joje pridengiama tiesa, kurią reikia surasti. Nesunkiai surandama, kad "tėvas" dar gruzda šlapiose malksnose ir nesirado ugnies liežuviams, o "sūnus" jau verčiasi tirštais dūmais. Niekam neatėina galvon sakyti, kad dūmai yra pirmesni už ugnį. Tai būtų iš tikrųjų nelogiška.

Naujienos nenori būti nelogiškos ir nelaiko sūnaus pirmesnio už tėvą. Tačiau kai jos dabartinį komunizmą veda iš įvairių formų praecy, o ne iš marksizmo, tai pasako ne tiesą, o užmena aną mįslę. Ją tačiau nesunkiai gali įspėti "kiekvienas protaujis žmogus" — tariant pačių Naujienų labai mėgstamą ir dažnai vartojamą pasakymu.

Praecy galima rasti daigų visom žmogiškom idėjom ir įvairiam visuomeninės santvarkos bandymam. Sia prasme galima sakyti, kad ir komunizmas nėra visai naujas reiškinys. Kiek komunizme išreiškiamas žmonių siekimas didesnio teisių ir turto bend-

rumo (commune), tai Naujienos dar per kukliai siekia tik šimtus metų į praecį. Galima atgalios eiti tūkstančius metų ir istoriniais faktais paremti, kaip žmonės tai vienas, tai kitam krašte bandė tvarkytis "komunistiškai". Bet ar tai komunizmas, kurį išgyvename?

Dabarties komunizmas, it juodi tiršti dūmai, pakilo iš Karolio Markso kalvės. Nežiūrėti komunizme marksistinių žiežirbų reikštų paneigti ne tik paties Markso ir Engelsono komunistų manifestą su sūksniu "visų šalių proletarai, vienykitės!", bet ir atimti ataramą tam komunistiniam judėjimui, kokį iš netolimos istorijos pažįstame. Per artima dar praecis ir per gausu faktų, kad galima būtų apeiti Marksa ir ieškoti komunistam prosenelio tolimos praecies miglose. Tas ieškojimas turi kitą pagrindą.

Sovietų Sąjungoje komunizmas yra tapęs pabaisa, kurios šleikštis kiekvienas padorus žmogus. Čia aiškiausiai pasitvirtina šveicaro Gonzague de Reynold pastebėjimas: jei pradžioje padaroma klaida, tai pabaigoje išsiverčia katastrofa. Jis taip išsitarė apie visuomeninę santvarką, pagrįsta viena ar kita klaidinga idėja. Marksizmo idėjų katastrofą regime bolševikinėje santvarkoje. Tačiau nevisi tai nori pripažinti ir kaltę verčia tik "marksizmo falsifikuotojam". Jei žmonės iš tikrųjų sugeba apversti viršum kojom net gerą idėją, tai klaidingos idėjos verčia žmones iš kojų ir iš proto. Vis dėlto paties marksizmo neatsisakoma, tik bandoma paneigti jam komunizmo gimdytojo teises.

Vadinamojo tautinio komunizmo problema yra kilusi Vakaruose dėl to, kad pastarais laikais kai kuriose nerusiško komunizmo srovėse pasireiškė tam tikrų priešingumų Maskvai. Tačiau reikia konstatuoti, kad tie priešingumai nėra naujas dalykas. Beveik nuo pat spalio revoliucijos Rusijoje pradžios būta nuomonių skirtumų tiek Rusijos, tiek kitų kraštų komunistų partijose. Pakanka prisiminti tokius įvykius, kaip Trockio, Kame-nevo, Žinovievo bylos. Bet skirtumai, kurie buvo tų bylų pagrinde, nelietė tikrai esminių klausimų. Jų objektas tebuvo taktikos ir komunizmo dėsnių vykdymo klausimai. Taip buvo dargi tais atsitikimais, kai nuomonių skirtumai prisvedavo prie aštrių susirėmimų ir net masinių žudynių. Todėl yra pagrindo manyti, jog ir dabar nesklandumai, kurie laiks nuo laiko kyla tarp Tito ir Gomulkos iš vienos pusės ir komunizmo vadų iš kitos yra tokios pat rūšies.

Analizuojant atidžiau Tito ir Gomulkos politiką, tenka prieiti prie išvados, kad jie nenori komunizmo panaikinimo, bet, priešingai, siekia įvykdyti jį kitoms priemonėmis. Nėra sunku nustatyti, kuriuo būdu atsirado Vakaruose klaidingas tautiniai - komunistinės srovės įvertinimas. Tos srovės atstovai suprato, kad šiuo laiku jiems nėra praktiška ir toliau kurti komunistinę santvarką ligšiol vartotais brutališkais metodais. Bet šis laikinis ir dalinis, taktikos pakeitimas nereiška, kad jie būtų nustoje būti komunistais. Tito Jugoslavijoje, Gomulka Lenkijoje (ir Imre Nagy Vengrijoje) buvo savo laiku nemažiau brutališki ir žiaurūs kaip Stalinas, Malenkovas ar Čruščiovas Sovietų Sąjungoje. Kaip visiems žinoma, jie yra ištikimi jėga paretmos komunistinės politikos atstovai, paėme valdžią smurtu, kuris suainaikino tūkstančių žmonių gyvybes. Jeigu tie dabar savo taktiką kai kuriais klausimais kiek švelnina, tai

Analizuojant atidžiau Tito ir Gomulkos politiką

tenka prieiti prie išvados, kad jie nenori komunizmo panaikinimo, bet, priešingai, siekia įvykdyti jį kitoms priemonėmis. Nėra sunku nustatyti, kuriuo būdu atsirado Vakaruose klaidingas tautiniai - komunistinės srovės įvertinimas. Tos srovės atstovai suprato, kad šiuo laiku jiems nėra praktiška ir toliau kurti komunistinę santvarką ligšiol vartotais brutališkais metodais. Bet šis laikinis ir dalinis, taktikos pakeitimas nereiška, kad jie būtų nustoje būti komunistais. Tito Jugoslavijoje, Gomulka Lenkijoje (ir Imre Nagy Vengrijoje) buvo savo laiku nemažiau brutališki ir žiaurūs kaip Stalinas, Malenkovas ar Čruščiovas Sovietų Sąjungoje. Kaip visiems žinoma, jie yra ištikimi jėga paretmos komunistinės politikos atstovai, paėme valdžią smurtu, kuris suainaikino tūkstančių žmonių gyvybes. Jeigu tie dabar savo taktiką kai kuriais klausimais kiek švelnina, tai

Sveicarijos laikraštis "Basler Nachrichten" yra paskelbęs šitokį vedamąjį straipsnį, kurį min. S. Lozoraitis, redakcijos kviečiamas, parašė pavadinimu: "Ar tautinis komunizmas nėra komunizmas?"

priežasties tam reikia ieškoti tik toje aplinkybėje, kad jie yra susidūrę su pasipriešinimu, kurį jie stengiasi nugalėti ne tiesioginia frontaline akcija, bet elastiškesnis ir sunkesniais metodais. Ir kaip tik šitas taktikos pakeitimas dažnai laikomas Vakaruose nusi-sukimas nuo komunizmo.

Geresniam pažinimui pavojaus, kurį kiekvieno atspalvio komunizmas sudaro Europai būtų naudinga turėti galvoje kad komunistiniai valdovai Maskvoje, Belgrade, Varšuvoje, Budapešte ar kur kitur, tiek vidaus, tiek užsienio politikos srity dažniausiai

ruošia galą savo aukoms palaipsniui.

Būtent, tokiu būdu, kad jų aukos pamato visą joms grėsiantį pavojų, kai jau yra pervėlu, kai vaizdžiai kalbant, jų galva jau yra nukritusi. Komunistinė santvarka kiekvieniame krašte visados yra lygi politinei bei moralinei mirčiai.

Niekas vadinamųjų tautinių komunistų nėra niekadoms pareiškęs atsisakąs nuo komunizmo. Nei vienas jų nėra niekada pasakęs, kad jis laiko tautinį komunizmą pereinančiąja stadija į normalų gyvenimą, į laisvą socialinę bei valstybinę santvarką. Tam tikra tu žmonių vykdoma taktikos liberalizacija teliečia atskirus kasdieninio gyvenimo dalykus, bet ne pagrindinius klausimus.

Boševikai turi seną žūki: tautinė forma ir socialistinis, tai yra, komunistinis turinys. Tai buvo vienas pirmųjų šūkių, kuriais bolševikai stengėsi užmigdyti gyvenančių carų Rusijos teritorijoje tautų budrumą ir patraukti jas savo pusin. Tikrumoje gi šio šūkio reikšmė yra ta, kad tautiniai jausmai yra toleruojami tiek ir to,

kiek jie gali būti išnaudoti

komunizmo viešpatavimui stiprinti ir kol jie išstiprsta komunizme arba yra jo išrauti...

Yra pažymėtina, kad asmuo, kurį Leninas buvo parinkęs šiai apgaulingai politikai vykdyti ir kuris tuo pradėjo savo karjerą, buvo kaip tik Stašinas — tautybių reikalų komisaras pirmose sovietų vyriausybėsėse.

Jeigu Gomulkos sugrįžimas į valdžią buvo sutiktas Lenkijoje su tam tikru atsikvėpėjimu, iš to negalima daryti išvados, kad žmonės būtų žiūrėję į tautinį komunizmą kaip į savo gyvenimo problemų ir laisvės siekių išsprendimą. Gomulkos paskelbta liberalizacija buvo lenkų sutikta kaip kasdieninio gyvenimo palengvinimas belaukiant, kad

prives prie komunistinės santvarkos panaikinimo.

Ir kaip tik ši aplinkybė parodo, visą tautinio komunizmo pavojingumą: ji sukelia iliuziją bei nepagrįstą vilčių dėl naujų geresnių laikų, kurios neišsipildo. Antra, Gomulkos sugrįžimas į valdžią sužadino viltį kad Lenkijos priklausomybės nuo Sovietų Sąjungos ateis galas. Tačiau ir tai buvo karti iliuzija, nes nuo to laiko jau dvylika mėnesių ir toji viltis taip pat neišsipildė.

Bet ir pats lenkų komunistų vadovas pranešė neseniai savo partijos centro komiteto posėdy, ką jis mano apie laisvę. Jis yra pareiškęs štai ką:

"Partija nesirengia uždaryti duris, kurios yra dabar demokratinei laisvei ir kritikai atdaros. Tačiau partija yra nusistačiusi tas duris geriau saugoti, negu ligšiol. Kritika bus galima reikšti, bet ta sąlyga, kad socialistinė generalinė linija būtų iš anksto ir visiškai pripažinta."

Kai kurie šio grasinančio įspėjimo išsireiškimai yra reikalingi paaikškinimo, nes jie pavartoti įprastam pas komu-

nistus dalykų užtėmymui ir gali būti Vakarų skaitytojams nesuprantami. Taigi "demokratinę laisvę" reikia suprasti kaip komunistinę "laisvę", kuri su demokratija teturi tiek pat bendra, kiek pavyzdžiui, Sovietų Sąjungos konstitucija, kuri, einant bolševikų terminologija, taip pat esanti demokratinė. Toliau "socialistinė generalinė linija" tereiškia komunistinę ideologiją ir politiką, kurių tikslas yra įkurti komunistinę socialinę ir valstybinę santvarką. Tokiu būdu anot Gomulkos yra uždrausta reikšti betkurią priešingą komunistiniam nuomonę ir, žinoma, vesti bet kurią politinę akciją prieš komunizmą. Leidžiama tiktai "kritika", kitaip sakant, diskusija dėl tobulesnių metodų komunizmui įkurti, bet ir ji yra apribota komunistinės "laisvės" spygliuota viela.

Kas dėl tautinio komunizmo reikšmės tarptautinėje plotmėje, tai čia jo pačiam ir dar mažesni, galima pasakyti, kad, praktiškai, jų čia visai nematyti. Praėjusiais metais

nei Tito, nei Gomulka ar Mao-Tse-Tungas nėra nieko padarę esančiam įtempimui sumažinti.

Priešingai, jie jį greičiau paaštrino, kaip pavyzdžiui padarė Tito pripažindamas Pankovo vyriausybę. Vadinamojo tautinio komunizmo režimai ištikimai laikėsi Maskvos užsienio politikos linijos. Be to, galima prileisti, jog Maskva panaudoja tautiniai - komunistines tendencijas, siekdama atstatyti koegzistencijos atmosferą, kuri jai yra reikalinga naujiems žygiams tarptautinėje srityje ruošti.

Galop yra dar du momentai, kurių priminimas gali padėti įnešti daugiau aiškumo į dažnai miglotas pažiūras į tautinį komunizmą. Pirmia, tur būt, dar visi atsimens kitos totalitarinės sistemos atstovų — Kvislinko pavardę. Vargiai begalima abejoti, kad jis buvo "tautinis" nacionalsocialistas. Ir vis dėlto niekas tuo faktu

Ministeris St. Lozoraitis

nesiremia jo piktadarybėms pateisinti arba kad ir tik skelbti jį buvus "geresniu" naciu. Antra, juk ir Sovietų Sąjungos vyriausybė dažnai panaudoja tautines ir net nacionalistines stygas. Tai parodo tokie pasireiškimai, kaip Petro Didžiojo, Suvorovo, Kutuzovo garbinimas, rusų tautos vaidmens paskutiniame kare iškelimas arba rusifikacija sovietų okupuotose Baltijos valstybėse. Visa tai vyksta ne nuo Stalino mirties, bet buvo daroma dar jam esant gyvam ir jo paties. Ir vis dėlto niekas nemano, kad dėl tų nacionalistinių darbų galima Maskvos valdovus laikyti mažiau pavojingais.

Rezumuojant galima dar kartą konstatuoti štai ką:

Nežiūrint visų pastarojo laikų įvykių kraštuose už geležinės uždangos nėra įvykė jokių pagrindinių pasikeitimų. Tų kraštų komunistiniai valdovai nėra nieko padarę, kad būtų atstatytas normalus laisvas gyvenimas. Tautinis komunizmas nereiškia atsitolinimo nuo komunizmo. Tautinis komunizmas veda tik į komunizmą ir tiktai į jį gali vesti.

Komunistinė santvarka, kurios 40 metų egzistencija yra pažymėta tik smurtu, neteisybe ir krauju, bus savo laiku nuversta. Tačiau tai nebus tautinio komunizmo nuopelnas, bet naturalus, sveiko žmonių pasibaurėjimo komunizmo neįmoniškumu padarinys.

G. K. CHESTERTON DIEVO KŪJIS

3 — Mačiau jį gyvą šeštą valandą šį rytą, — pramiksėjo Wilfred Bohun.

— Dievas geras! — tarė kalvis. — Pone inspektorai, aš nesu priešingas, kad mane suimtų. Gal tik tamsta būsi priešingas. Vistiek išeisiu iš tamstos be dėmės savo vardui. Gal tik tamstai bus nemalonus išeiti iš teismo padarius biau-rią klaidą, kuri galės pakenkti tamstos karjerai.

Ramus inspektorius pirmą kartą gyviau pažiūrėjo į kalvį. Sužiuro ir kiti, tik mažas kunigas dar rankose vartė kūjelį, kuriuo buvo suduotas smūgis.

—Lauke prie krautuvės stovi du vyrai, — kalbėjo toliau kalvis, — du geri pirkliai iš Greenfordo, kuriuos jūs visi pažįstate ir kurie prisieks, kad mane matė nuo vidurnakčio iki aušros ir dar ilgai po to mūsų atgaivintos misijos komiteto susirinkime, kuris posėdžiauja visą naktį, — taip greit mes gelbstime sielas. Pa-

čiame Greenforde dvidešimt žmonių galėtų dėl viso to laiko prisiekti. Jei būčiau pagonis, inspektoraiu, tamstos neper-spėčiau ir leisčiau tamstai išsisiekti. Bet kaip krikščionis, turiu duoti tamstai pasirinkti ir paklausti, ar tamsta išklausys mano alibi dabar ar teisme.

Inspektorius pirma kartą atrodė sunerimęs ir tarė: — Žinoma, džiaugčiaus, jei tamsta dabar galėtum pasiteisinti.

Kalvis išėjo iš kiemo tuo pačiu ilgu, lengvu žingsniu ir sugrįžo su savo dviem pažįstamais iš Greenfordo, kurie, tiesą pasakius, buvo pažįstami ir visiems ten esantiems. Kiekvienas iš jų pasakė kelis žodžius, kuriais niekam net į galvą neatėjo paabejoti. Kada jie buvo savo pasakę, kalvio nekaltumas buvo neabejotinas.

Užėjo viena iš tų keistų tylių, kurios yra keistesnės ir nepkenčiamesnės už bet kurią kalbą. Beprotiškai, bet tik kalbai užmegzti, kuratas tarė ka-

talikų kunigai.

—Tamsta, rodos, labai domies tuo kūju, tėve Brown.

—Taip, domiuos. — atsakė tėvas Brown. — Ko dėl toks mažas kūjis?

Gydytojas atsisuko į jį.

— Šimts pypklių, tai tiesa, —sušuko jis. —Kas pavartotų mažą kūjį, kada aplinkui guli dešimt didesnių kūjų?!

Paskui, prisiatinęs prie kurato, nuleido balsą, ir tarė:

— Tik toks žmogus, kuris negali pakelti didesnio kūjo. Tai nėra jėgos ar drąsos klausimas tarp lyčių. Tai keliamos pečiuose jėgos klausimas. Darsi moteriškė galėtų įvykdyti dešimt žmogžudysčių su lengvu kūjeliu ir nusisipiauti. Su sunkiu kūju ji negalėtų užmušti ir vabalio.

Wilfred Bohun žiūrėjo į jį akis išvertęs su kažkokiu pasibaisėjimu, o tėvas Brown atdidžiai klausėsi. Gydytojas traukė toliau dar labiau pabrėždamas.

— Kodėl tie idiotai visados taria, kad žmonos meiluzio nekenčia tik žmonos vyras? De vynis kartus iš dešimties labiausiai nekenčia žmonos meiluzio — žmona. Kas žino, kokio įžulumo ar neįtikimumo ji buvo iš jo susilaukusi? Pažiūrėkite ten!

Jis mostelėjo ir rudaplaukė moteriškę ant suolo. Pagaliau

ji buvo pakėlus galvą, ir jos puikiame veide džiūvo ašaros. Wilfred Bohun mostelėjo, tartum norėdama visa ta byla nusikratyti, bet tėvas Brown, nudulkinęs nuo rankovės iš krosnies atpūstas dulkes, tarė su savo paprastu abejingumu.

—Tamsta esi kaip ir visi gydytojai — jūsų mintinis mokslas tikrai sugestvyvus. Tik jūsų fizinis mokslas visiškai neįmanomas. Sutinku su tamsta, kad moteriškė daug daugiau trokšta užmušti meiluzį kaip vyras, Ir aš sutinku, kad moteriškė pakels mažąjį kūjį vietoj didžiojo. Bet čia yra vienas sunkumas —jokia moteriškė negalėtų taip suaižyti žmogaus kaušo. —Paskui, valandėlę lūktelrėjęs, jis pridėjo: —Šie žmonės dar nėra visko suprātę. Pulkininkas buvo užsidėjęs geležinį šalną, o smūgis jį sutrupino kaip stiklą. Pažiūrėk į tą moteriškę. Pažiūrėk į jos rankas.

Visi vėl nutilo. Paskui kiek nepatenkintas prabilo gydytojas.

— Na, gal aš ir klystu, šį tą prieš viską galima surasti. Bet aš nuo savo neatsisakau: tik idiotas keltų mažą kūjį, galėdamas pavartoti didelį kūjį.

Tada Wilfred Bohun stvėrė savo liesomis ir virpančiomis rankomis už galvos ir įsikibo į savo retus geltonus plaukus.

Po valandėlės jis rankas nuleido ir sušuko:

— To žodžio man trūko, tamsta pasakė žodį: "Tik idiotas keltų mažą kūjelį, galėdamas pavartoti didelį kūjį."

— Taip, — sutiko gydytojas.

— Na, tai kas? —

—Na, — tarė kuratas, — tik idiotas tai ir padarė. — Visų akys nukrypo į jį, o jis susijaudinęs traukė toliau. — Aš kunigas, — netvirtai sušuko jis. — o kunigas neturėtų liefi kraujo. Aš... aš noriu pasakyti, kad nieko neturėtų pasiusti, į kartuves. Ir aš dėkoju Dievui, kad dabar aiškiai matau nusikaltėlį....todėl, kad tai nusikaltelis, kurio negalima pasiūsti į kartuves.

— Tamsta nepasakysi, kas jis? — paklausė gydytojas.

— Jo nepakartų, jei ir pasakyciau, — atsakė Wilfredas su klaiškia, bet keistai laiminga šypsena. — Kada atėjau į bažnyčią šį rytą, radau beprotį meldžiantis ten .... tą vargšą Juzę, kuriam visą gyvenimą vieno šulo trūko. Dievas žino, ko jis meldė, bet būtų visai nenustabu, tad tokių keistų, padarų maldos būtų kažkokios atbulinės. Visai galimas dalykas, kad beprotis, prieš užmušdamas imtų melstis. Kadą paskutinį kartą pamačiau vargšą Juzę, jis buvo su mano broliu. Mano brolis šaipė iš jo.

—Šimts pypklių! — sušuko gydytojas, — pagaliau žmoniškai kalbame. Bet kaip tamsta išaiškini...

Kuratas Wilfredas virpėjo susijaudinęs.

— Ar tamsta nematai, ar tamsta nematai, — sušuko jis, lyg drugio krečiamas, — kad tai vienintelė teorija, kuri išaiškina abu keistus dalykus, kuri atsako į abi mįsles. Tos mįslės: mažas kūjelis ir didelis smūgis. Kalvis galėjo smogti didelį smūgį, bet nebūtų pasirinkęs mažo kūjelo. Jo žmona būtų pasirinkusi mažą kūjelį, bet nebūtų pajėgusi smogti didelio smūgio. Bet beprotis galėjo abeja padaryti. Kai dėl mažo kūjelo... na, jis —beprotis, ir galėjo bet ką pagriebti. O kai dėl didelio smūgio, ar tamsta nesiekia girdėjęs, daktare, kad beprotis, paroksizmo pagautas turi dešimties vyrų jėgą?

Gydytojas giliai atsikvėpė, o paskui tarė:

— Šimts pypklių, man rodos, kad tamsta atitakai tiesą.

Tėvas Brown atidžiai žiūrėjo į kalbėtoją. Kai visi nutilo, jis tarė su žymia pagarba:

—Pone Bohunai, tamstos teorija yra vienintelė, kuri iš iki šiolei pateiktų išlaiko kritiką kiekvienu atveju ir atrodo nesugriaunama. Todėl man rodos, kad tamsta esi nusipelnęs,

kad pasakyčiau — pozityviai žinodamas, —kad jį nėra tikroji. — Kunigas Brown nutėjo ir vėl pasižiūrėjo į kūjį.

— Tas tipas, rodos, daugiau žino, kaip turėtų —nepatenkintai kuštelėjo gydytojas Wilfredui. —Tie popiežininkų kunigai nežmoniškai gudrus.

— Ne, ne, — tarė Bohunas su kažkokia klaiškiu nuovagiu. — Tą padarė beprotis! Tą padarė beprotis!

Abudu dvasinininkai ir gydytojas buvo atsitraukę nuo būrelio, kur buvo inspektorius ir jo suareštuotas žmogus. Kalvis garsiai tarė:

— Turiu vilties, kad įtikinau tamstą, pone inspektoraiu. Aš esu stiprus vyras, kaip kad tamsta sakai, bet aš juk negalėjau atmesti kūjo čia iš Greenfordo. Mano kūjis neturi pusę mylios per gyvatvoves ir laukus.

Inspektorius draugiškai žvilgtelėjo į jį ir tarė:

— Ne, man rodos, kad tamstą galima visai atleisti, nors tai vienas iš keičiausių sutapimų, kokių man kada teko matyti. Aš tik galiu tamstą paprašyti padėti mums, kiek tik tamsta galėsi, surašti kitą toki didelį ir stiprų vyrą kaip tamsta. Tamsta, turbūt, neįmanai tokio vyro?

(bus daugiau)

Alto suvažiavimo kreipimasis į lietuvių visuomenę

Amerikos Lietuvių Tarybos (Alto) metinis suvažiavimas, įvykęs Washingtone lapkričio 15 ir 16, priėmė rezoliuciją, kurioje pabrėžiama, kad

"dabartinės padėties akivaizdoje laisvės kovą, nuo kurios lietuvių tauta negali atsisakyti, vis daugiau teks pakelti pačių lietuvių išgalėmis ir todėl ji pareikalauja vis daugiau visų lietuvių dvasinių ir medžiaginių jėgų įtampas", todėl minėtą Alto suvažiavimą

1. "kviečia visus laisvajame pasaulyje gyvenančius lietuvius laikytis solidarumo, nebesiskaldyti, o burtis aplink vieningą laisvės kovos vadovybę";

2. "prašo visus Amerikos lietuvius dar didesniu pasiryžimu ir aukomis remti Alto darbą ir pastangas Lietuvos laisvinimo šventam žygyje";

3. "ragina visus laisvinimo veiksmus dirbti sutartinai ir koordinuoti su kitų pavergtųjų tautų egzistencijos organizacijomis, siekiant bendro tikslo — laisvės savo tautom, laisvės ir taikos žmonijai.

Į savo pusės Alto suvažiavimą minėtąją rezoliuciją pareiškia, kad

"Amerikos Lietuvių Taryba ir toliau glaudžiai ir darniai bendradarbiaus su Vyriausiuoju Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu, su Lietuvos diplomatiniais atstovais ir su Lietuvių Laisvės Komitetu bei Pavergtųjų Europos Tautų Organizacija."

Alto suvažiavime buvo taip pat priimtas kreipimasis į lietuvių visuomenę ryšium su Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 40 metų sukaktimi ir Alto šaukiamu kongresu Bostone.

Vasario Sešiolikto minėjimo reikalu prašoma:

"tuojau sudaryti komitetus, suorganizuoti menines jėgas, parūpinti reikalingos publikacijai literatūros, iš anksto pakviesti žymesnius kalbėtojus iš veiklesnių politikų, valdžios žmonių ir Lietuvai draugingų kultūrininkų".

Minėjimai turėtų įvykti vienu metu, kur tik yra lietuvių; sutraukti kuo gausesnį lietuvių skaičių; atnaujinti ryšį kovoti dėl Lietuvos laisvinimo ir patraukti kitataučių dėmesį programos turtingumu ir įspūdinga lietuvių demonstracija. Kitataučių dėmesiui atkreipti Alto suvažiavimas siūlo:

1. aprūpinti redakcijas literatūra apie rengiamas iškilmes ir pavergtąją Lietuvą;

2. surengti pasikalbėjimus su savo miesto spaudos atstovais;

3. siųsti rezolucijas JAV prezidentui, valstybės sekretoriui, savo valstybės senatoriui ir kongresmanam, JAV ambasadoriui Jungtinėse Tautose, Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui;

4. raginti atskirus asmenis rašyti asmeniškų laiškus valdžios pareigūnams ir savo miesto laikraščiams.

Alto suvažiavimas atkreipė taip pat dėmesį, kad Lietuvos laisvinimo finansavimas vis sunkėja ir reikalauja didesnių lėšų. Tad ryšium su Lietuvos nepriklausomybės 40 metų sukaktimi skelbiamas sukaktuvinis vajuš, kurio metu

"kiekvienas lietuvis teisingai reikalauja aukoti Altui bent vienos dienos uždarbį, o skyriai bei komitetai tesudaro sąlygas visam atiduoti savo auką Lietuvai".

Ir kitomis progomis reikia stengtis sutelkti "tiek lėšų, kad jomis galima būtų dar platesniu mastu dirbti ir artinti Lietuvai laisvo ir nepri-

klausomo gyvenimo rytojū". Pagaliau, šaukiamo Bostone 1958 birželio 27—28 Amerikos lietuvių kongreso reikalu Alto suvažiavimas:

1. "skatina Alto skyrius, visas lietuvių organizacijas, jų skyrius bei kuopas, draugijas ir klubus iš anksto ruošti kongresui"; "kiekviena Amerikos lietuvių organizacija ir draugija šiame kongrese turi būti reprezentuojama";

2. "pageidauja, kad mūsų jaunimo organizacijos būtų

stipriai reprezentuojamos su kaktuviniame kongrese, nes jam dera dar stipriau įsijungti į Lietuvos laisvinimo darbus".

3. laukia įsijungimo ir lietuvių profesionalų bei prekybininkų organizacijų atstovų, kurių turimi ryšiai yra naudingi Lietuvos laisvinimo pastangoms".

(Santrauka prisiųstos Alto suvažiavimo rezolucijos ir kreipimosi į lietuvių visuomenę).

Ką pasakoja komunistai apie savo veiklą Lietuvoje 1926

(Atkeltas iš 2 pus.)

—kalbėjo gerai išstudijavęs jo "tarnybinį lapą": "Jūs turėjote politinę bylą, 1924 metais jūs turėjo teisti, bet jūs neatvykote į teismą. Be to, jūs turite dar vieną bylą už nestojimą į kariuomenę. Dabar tokia padėtis, kad jums nėra prasmės gyventi nelegaliai. Vaziuokite į Vilkauskį, legalizuokites, pasinaudokite amnestija, kol dar nevelu, o paski pasižiūrėsite."

Čia baigė kalbėti Požela ir vėl samprotuoja Bilevičius: toliau "Išvažiuoti iš Kauno tiesą sakant nelabai norėjau. Tomis dienomis Kaune buvo nepaprastai gyvas politinis gyvenimas. Kasdien vyko darbininkų susirinkimai įmonose, klubuose, profesijungose. Čia vienur, čia kitur įvykdavo audringi mitingai.

Visa partinė organizacija, nors ir neišėjusi iš pogrindžio, smarkiai dirbo legaliose organizacijose.

Profesijungose veikė įvairios sekcijos, rateliai, buvo svarstomi einamieji politiniai klausimai, buvo organizuojami ir vykdomi streikai, atkakliai buvo kovojama už įtaką masėse.

Už masių atitraukimą nuo išdavikiškos socialdemokratų politikos,

už išplėtimą laisvių, kurias liaudis buvo išplėsi iš krikdemų, už masių mobilizavimą kovai prieš gresiantį fašizmo pavojų, kovai prieš išdavystę, kuriai ruošėsi socialdemokratų ir liaudininkų vyriausybė.

Ar čia ne aiškiai pasakyta, kad komunistai visu frontu skubėjo atlikti paruošiamąjį darbą užvaldyti profesines sąjungas ir paimti masių vadovavimą, ir tai jiems vietom sekėsi. Iš dienraščio LIETUVOS aprašymo matyti, kaip socialdemokratų surengtą mitingą vikriai perėmė į savo rankas komunistai, ir toliau jau ne socialdemokratai, o komunistai miniai vadovavo.

PRANEŠIMAS IS JACK SOBLO FABRIKELIO VILKAVIŠKYJE

Toliau Bilevičius rašo jau iš paskyrimo vietas: "1923-26 metais komunistinės organizacijos buvo smarkiai apdužytos ir neteko savo vadovų." (Dabar suprantama, kodėl centro komitetas pasiuntė tenai "diplomuotą" komunistą, Bilevičių, 1921 met. dirbusį Soblevičiaus šerių fabrike, padėčiai atitaisyti.)

"1926 m. judėjimas smarkiai išsiplėtė, sustvirtėjo ir komunistų organizacija vėl pradėjo aktyviai veikti.

Čia 1926 metais dirbo ir Plečkaitis, laikęs Vilkaviškį savo tvirtove, tačiau iš tikrųjų taip nebuvo, darbininkai, anot Bilevičiaus, šalinosi nuo socialdemokratų, o komunistų įtaka diena iš dienos didėjo. Komunistai "dar" - kartoju - nebuvo galutinai pasirošę, bet patriotai užbėgo už akių ir netrukus ištiko įvykiai, kurie, anot Bilevičiaus, brangiai atsijė komunistų partijai - tai gruodžio 17 d. perversmas.

Bilevičius nebuvo vienintelis, tokių centro komiteto įgaliotinių — išmoksintų Maskvoje 1926 metais — buvo išmėtyta po visus apskrities miestus, pavyzdžiui, Šiauliuos rajkomui vadovavo Karolis Didžiulis Grossmanas, vėliau pakeitęs Karolį Poželą Kaune ir dabar aukščiausio teismo pirmininkas.

Komunistų partijos centras Kaune, sugebėjo per laisvės laikotarpį sustiprėti ir būti papildytas. Provincijoje buvo penki rajonai, apimę po kelias apskritis, iš 5-7 žmonių kiekvienoje, su stažu ir patyrimu konspiracijoje veikloje, su daugybe parajonių ir kuopų.

Anais laikais, deja, atmosfera krašte buvo prinokusi permaitinti vienon ar kiton pusėn.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos Lietuvių Kultūrinė Radio Programa

WHIL, 1430 kilocycles Bedford, Mass.

WORC, 1310 kilocycles Worcester, Mass.

Sekmadieniais

8 iki 8:30 val. ryte

VEDĖJAS — P. VIŠČINIS

47 Banks St.

BROCKTON 18, MASS.

Tel. JUNiper 6-7209

Lietuvių Radijo Valandos Programa perduodama sekmadieniais

WHIL — 1430 kilocycles — Bedford, Mass.

Kiekviena sekmadienį nuo 11 iki 12 val. vidurdienio. Jei norite ką nors pasveikinti ar pranešti, tai asmeniškai įduokite ar siųskite vedėjui ANTANUI F. KNEIŽIUI — Lithuanian Radio Hour, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Skyriai: Lithuanian Furniture Co. — O. Ivaškai, 328 W. Broadway, ir Stasy Jakutis, 496 E. Broadway, So. Boston, Mass.; Antanas Daukantas Market, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. Telefonai: NORWOOD 7-1449; SOUTH BOSTON 8-4618 ar 8-1940; KIRKLAND 7-8533.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

Transliuoja iš stiprios radijo stoties WLOA, 1550 kilocycles

KIEKVIENA SEKMADIENI—NUO 1:30 IKI 2:00 VAL.

Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA WLOA BRADDOCK, PA.

FOTO STUDIJA P. GAUBYS, savininkas

VESTUVIŲ albumai (mažas — iš 36 nuotraukų 5 x 6 inč. dydžio — 40 dol., didelis — 36 nuotraukos 8x10 inč. dydžio — 60 dol.; abu tik 85 dol.), PORTRETAI, VALKŲ nuotraukos ir kiti foto darbai atliekami greit, gerai ir pigiau nei kitur.

85—27 88th St.

Woodhaven 21, N. Y.

(BMT Jėmaikos linija, Forest Parkway stotis.)

Tel.: VI 6-2164

po 6 val vakaro, nedarbo dienom visą dieną.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

KABARETAS

VYT. BELECKAS savininkas

Baras, Salė vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST.

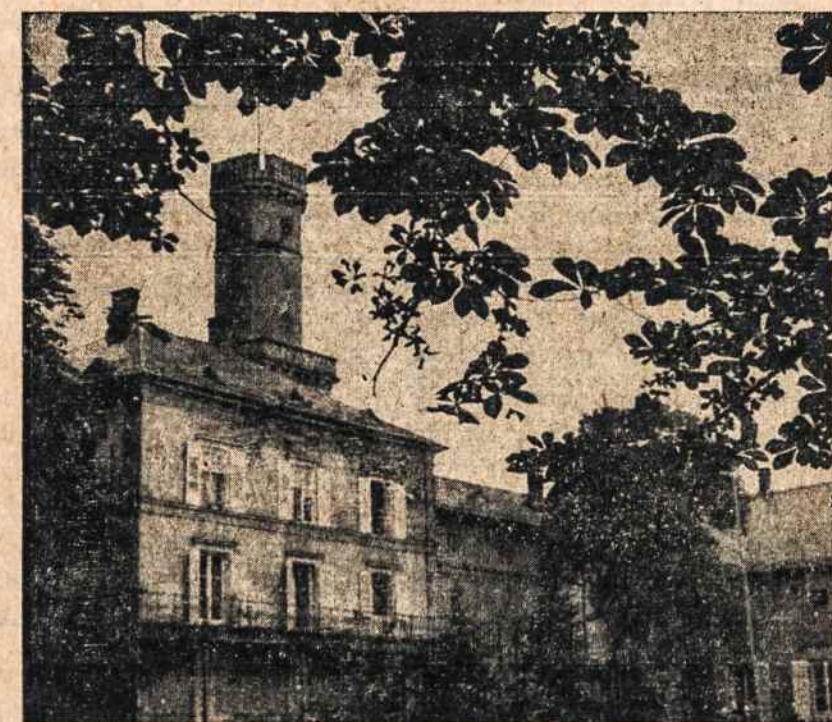
BROOKLYN 27, N. Y.

Tel. EV 3-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

M. NIEMOELLERIS LANKĖS VASARIO 16 GIMNAZIJŲ

Dr. Martynas Niemoelleris pirmojo Didžiojo karo metu buvo vokiečių povandeninio laivo pagarsėjęs vadas — visos tautos apšauktas didvyriu. Tačiau karas jį ir sukretė. Išstojęs iš kariuomenės, tapo evangelikų kunigu. Griežtai išėjęs prieš Hitlerio naciškąjį žmonių slėgimą ir žudymą, buvo suimtas ir 7 metus išlaikytas koncentracijos stovykloje. Iš jos išėjęs po antrojo Didžiojo karo, 1947 buvo išrinktas Hesseno ir Nassau srities evangelikų bažnyčios prezidentu. Skelbdamas meilę žmogaus žmogui, kiek per toli nuėjo savo pasisakymuose už sugyvenimą su sovietais ir dėl to pačių evangelikų tarpe sukėlė nepasitenkinimą. Jei ne tai, būtų buvęs išrinktas visos Vokietijos evangelikų bažnyčios prezidentu. Red.

ratelio vardu pasveikino mokytojas Fr. Skerys. Jis supažindino su gimnazijos padėtimi, su jaunimo auklėjimu vakarų krikščioniškoje kultūroje.

VASARIO 16 gimnazijos rūmai.

Vasario 16 gimnazijos evangelikų jaunimo rateliumi pakviestas, dr. M. Niemoelleris gimnaziją aplankė lapkričio 22 d.

Svečią gimnazijos kieme sutiko ir pasveikino vietos vokiečių dekanas Trautmanas, evangelikų kun. Simukėnas, 14 Huetteenfeldo evangelikų bažnyčios tarybos narių, gimnazijos direktorius Gailius, PLB Vokietijos krašto valdybos atstovas Stankaitis ir mokytojai.

Dr. M. Niemoelleris ir kitus svečius evangelikų jaunimo

Po savo kalbos mokytojas Fr. Skerys evangelikų jaunimo ratelio vardu įteikė dovanas dr. M. Niemoelleriui ir dekanui Trautmanui po gražią tautinę juostą ir po dvi knygas — "Vilnius" ir "Lithuanian Folk Art" anglų kalba apie Lietuvą. Apdovanojimą jį labai džiaugėsi, nes jiems tai buvo didelė staigmena.

Be to dar sveikinimo kalbas pasakė LB Vokietijos krašto valdybos atstovas Stankaitis,

dėjęs Lietuvoje ir emigracijoje. Svečiui pagerbti buvo surungta ir maža programėlė. Pasirodė tautinių šokių grupės, vyresnieji ir mažiukai pašoko po keturius tautinius šokius, prie kurių parengimo prisidėjo mokinė Rūta Kiulkaitytė. Svečias stebėjosi ir džiaugėsi pačiais šokiais ir tautiniais drabužiais.

Po oficialaus priėmimo svečiai apžiūrėjo bendrabūtį, klases ir virtuvę, kur visi buvo kukliai pavaisinti. Dr. M. Niemoelleris su svečiais gimnazijoje prabuvo apie dvi valandas. Fr. Sk.

Sveikinimam atsakydamas dr. M. Niemoelleris tarė padėkos žodį:

"Labai dėkoju už tokį garbingą ir nuoširdų priėmimą, kurio aš nesu vertas, kurio neužsitarnavau. Juk turėjau žinoti, kad mano bažnytinėje srityje yra tokia globos reikalinga mokykla, juk tai mano pareiga ja pasirūpinti, globoti ir padėti čia susibūrusiai evangelikų jaunumėnei.

Džiaugiuos patyres, kad jūs čia gražiai bendradarbiaujate su vokiečių jaunimu, kad (Nukelta į 5 pus.)

NERIZIKUOKITE

SIŪSDAMI DOVANŲ SIUNTINIUS Į LIETUVĄ AR KITAS SSSR DALIS

Siųskite savo siuntinius per patikimą firmą, kuri veikia pagal sutartį su Inturistu, Maskvoje.

Mr. Maurice Rifkin, prezidentas GLOBE TRAVEL SERVICE tik ką grįžo iš SSSR, kur vedė derybas dėl naujos sutarties su Inturistu. Jis tyrinėjo dovanų siuntinių situaciją ir rado, kad tūkstančiai siuntinių gražinami į JAV-bes todėl, kad jie būna arba netinkamai supakuoti, nekorektiškai įkainuoti, arba netinkamai dokumentuoti. Todėl yra svarbu, kad jūs veiktumėt su firma, kuri dvidešimt penkių metų patyrimu sukūrė puikiausią reputaciją.

Mūsų štabas padidintas, mūsų priemonės pagerintos, nauji skyriai atidaryti ir padaryta viskas, kad pagreitintus mums patiktų siuntinių išsiuntimą.

Kiekvienas siuntinys apdraustas vienos didžiausios apdraudos bendrovės

Mes esame vienintelė tame biznyje firma, kuri pasiūlo parodyti kiekvienam mūsų klientui patvirtintą apdraudos liudymo nuorašą.

SIUNTINIŲ GAVIMAS PASTU PATVIRTINAMAS IR SĄSKAITA ISSIUNCIAMA LAIKE DVIDEŠIMT KETURIŲ VALANDŲ

Jūs apsaugai, siųskite siuntinius per

GLOBE TRAVEL SERVICE

716 Walnut St.
Philadelphia 6, Pa.

Telefonai:
Egzekutyvinė įstaiga WA 2-0100
Siuntinių Depart. WA 5-3455

1991 Broadway
New York 23, N. Y.
Tel. LYceum 5-0900

4102 Archer Ave.
Chicago 32, Illinois
Tel. FREemont 6-6399

1165 E. 71st St.
Cleveland 3, Ohio
Tel. UTah 1-0807

Room 10, Ellis Bldg.
409 W. Broadway
Boston 27, Massachusetts
Tel. ANDrew 8-8764

6446 Michigan Ave.
Detroit 10, Michigan
Tel. TASHmore 5-7560

Latest Dividend Declared at the Increased Rate of

3 1/4% a year

(3% regular plus 1/4% extra)

Compounded QUARTERLY

Save Here — And Profit More — Right Now!

THE Kings County SAVINGS BANK

Incorporated 1860

2 CONVENIENT OFFICES:

135 Broadway at Bedford Avenue
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Lietuvybės gynėjas Vilniaus krašte

Kun. S. Gimžausko 60 metų mirties sukakčiai priminti

Antroje XIX a. pusėje tautiškam lietuvių susipratimui nepaprastai reikšmės turėjo liaudies švietimas, kurio beveik išimtinai rūpinosi kunigai.

V. Biržiška tvirtina, kad lietuvių kovą su rusų valdžia dėl lietuviškos spaudos laisvės žymia dalimi nulėmė vysk. Motiejus Valančiaus suorganizuotos parapiškos mokyklos, apėmusios beveik visus mokyklinio amžiaus vaikus. „Raštinga liaudies negalėjo be savų knygų verstis ir įvairiomis priemonėmis patį draudimą sugriovė“.

Rusų valdžiai uždarius parapiškas mokyklas, vysk. M. Valančius nurodė klebonams organizuoti kaimuose slaptas mokyklas ar įpareigoti tėvus namuose savo vaikus bent skaityti išmokyti. Valančiaus liaudies švietimo programa tapo tradicija; jos laikėsi ir vėlesnieji kunigai, kaip kun. Tatarė, kun. Sideravičius Kupiškio dekanas, kun. Kozmianas, kun. Sereika ir kiti. Jie organizavo slaptas mokyklas ar patys švietė žmones, ypač įtakingai pasižymėjo Panemunėlio klebonas kun. Katalė. Dauguma kunigų, rengdami vaikus prie pirmos komunistų reikalavo, kad jie mokėtų lietuviškai skaityti. Tad motinos rūpinosi savo sūnelį ar dukrelę išmokyti nors maldaknygę paskaityti.

Ir draudžiamos lietuviškos spaudos gaminimu, jos gabėnimu ir platinimu iki „Ausros“ laikų rūpinosi veik vieni kunigai, talkinami pamaldžių moterėlių.

Ir čia pradžią padarė vyskupas M. Valančius savo garšiomis politinėmis brošiūromis, drauge nurodymas ir kovos būdą su rusinimu. „Ausra“ ir „Varpas“ savo spinduliais siekė daugiau inteligentus, o liaudis buvo šviečiama ir tautiškai stiprinama kunigų leidžiamų laikraščių — „Sviesos“, „Apžvalgos“, „Tėvynės Sargo“. Kaip istorikas P. Šležas nurodo, pasauliečiai inteligentai į kovą su rusinimu stipriau įsijungė tik po Kražių skerdynių (1893).

Vilniaus krašte, kur dalis kunigų, visai nepaisydami Katalikų Bažnyčios nuostatų, varė lietuvių nutautinimo darbą, padėtis buvo sunkesnė. Bet ir čia buvo lietuvių kunigų, kurie laikėsi vyskupo M. Valančiaus liaudies švietimo programos. Pirmoji tokia lietuviška kregždė Vilniaus vyskupijoje buvo kun. Silvestras Gimžauskas (1844-1897), nuo kurio mirties šiemet rugsėjo 27 sukako 60 metų.

SUNKIUOSE GYVENIMO VINGIUOSE.

S. Gimžauskas buvo ūkininkų sūnus, gimes 1844 Kirdeikių km., Linkmenų val. Mokslus ėjo švenčionių ir Daugpilio gimnazijose. 1863 baigęs šešias klases, įstojo į Vilniaus seminariją, bet dėl lenkmečio kilusių neramumų iš seminarijos išstojo. Kuriam laikui (1865-70) ir pati seminarija buvo uždaryta. Dešimtį metų dirbo vaistinėje ir įsigijo provizoriaus padėjėjo teises. Vilniuje susitikęs buvusį seminarijos draugą, o dabar jau seminarijos rektorių kun. M. Harsimanavičių, buvo jo prikalbin-tas grįžti. 1876 spalio 11 buvo išventintas kunigu. Kitų metų pavasarį, seminarijos vyriausybė kun. S. Gimžauską išsiuntė į Petrapilio dvasinę akademiją, kurioje susitiko ir susidraugavo su žinomu veikėju Petru Kriaučiūnu ir žymiu kalbininku kun. Kazimieru Jaunium.

PR. PAULIUKONIS.

Kun. S. Gimžauskas, nuoširdus ir karštas rytielis, kilęs iš lietuviškos aplinkos, savo karštą patriotizmą ir tėvynės meilę per įvairius sve-timus vėjus ir audras išlaikė sveiką, nepalaužiamą, o akademijoje P. Kriaučiūno ir kun. K. Jauniaus draugystė dar labiau sutvirtino. Vairganto žodžiais, „Jaunias — Kriaučiūno — Gimžausko trijulė kunigų akademijoje buvo tos trijų degančios pliauskos, kurios suglaustos ima liepsnoti; o kai gerai išliepsnoja, tai skyrum nebeegesta. Trijulės supratimai apie gimtosios kalbos reikšmę ir vertybę, apie spaudžiamos iš visų šonų naikinamos tėvynės reikalus per šiuos metus tiek sutvirtėjo, jog paskui gyvenime, sugrįžę į Lietuvą, kiekvienas savaip dirbo ir dirbęs nesiliovė“.

NUO VIKARO IKI ALTA-RISTO

Silpna kun. S. Gimžausko sveikata neleido jam ilgiau studijuoti akademijoje. Po metų išvyko ir pradėjo pastora-cijos darbą. Per šešerius metus apvažiavo keturias pa-rapijas: Zaludko (Lydos apskr.) Žiežmarių, Vidiškių, ir Kietaviškių (klebonu), nors tik po metus pabūna, — tik Vidiškiuose apsistojo kiek ilgiau (trejus metus) — visur paliko žymių savo lietuviškos veiklos. 1884 skiria-

mas „Valkininkų Klebonu ir Merkinės dekanu. Eidamas dekanato pareigas, turėjo pro-gos susitikti ir paveikti bu-vusį akademijoje savo profesorių, kilusį iš Salamiesčio pa-rapijos kaimietį, Vilniaus vys-kupą Antaną Audzijonį (Au-dzevičių). Lydėdamas savo dekanate vizituojantį parapi-jas vyskupą, kun. S. Gimžauskas nurodė blygybes, kylan-čias iš nesuprantamos žmo-nėms lenkų kalbos bažnyčioje. Vyskupas A. Audzijonis suprato apverktiną Vilniaus vyskupijos padėtį, ypač lietuviškose parapijose, ir pradėjo reikalauti iš kunigų, kad žmonės katekizuotų ir pamokslus sakytų suprantama jiems lietuvių kalba. Kun. S. Gimžauską pakėlė į garbės kanaaninkus. Įdūkė lenkai skundė kun. S. Gimžauską vyskupui, bet visi jų skundai nuėjo niekais. Vyskupas A. Audzijonis gerai pažinojo skundžiamą aukštą moralę ir juo visiškai pasitikėjo. Ta-da kun. S. Gimžausko prie-šai apskundė jį rusų valdžiai, kuri už lietuviškos spaudos platinimą ir tariamą provolavijos įžeidimą pareikalavo iš vyskupo pažeminti kun. S. Gimžauską. 1892 m. buvo paskirtas Giedraičių vikaru. 1893 m. rusų valdžiai nesuti-kus jo tvirtinti Širvintų kle-bonu, perkeltas į Bagaslaviškį altarištą. Čia susirgo inkstų akmenimis ir išvyko gydi-tis į Varšuvą, kur 1897 rug-sėjo 27 d. mirė (B.d.)

VASARIO 16 GIMNAZIJOSJE ...

(Atkelta iš 4 psl.)

evangelikų bažnyčios taryba jumis broliškai priėmė ir jūs visi gerai sugyvenate. Mes turime atsakyti pračties klaidų ir neturime aukštinti ir auginti savo nacionalizmo, savo tautiškumo taip, lyg šalia jų nebebūtų kitų tautų, lygiaverčių mūsų tautai, kaip tai buvo pračtie.

Pergyvenau du didžiuosius karus ir jaučiu, kad mes, senesnioji karta, esame labai nusikalte, nebeįsistatome nu-sikalte jaunajai kartai. Žinau, kaip jaunatvėje mes, girdėdami, kad viename mūšyje žuvo 12.000 prancūzų, buvome patenkinti, kad jiems buvo su-duotas geras smūgis, o visai užmiršdavome, kad tų žuvusių dvylikos tūkstančių prancūzų su viltimi laukia tiek pat tėvų, laukė dvylika tūkstančių brolių ir seserų, kad sunaikinta 12.000 jaunų gyvybių, sunaikinta jų ir jų artimųjų ateitis.

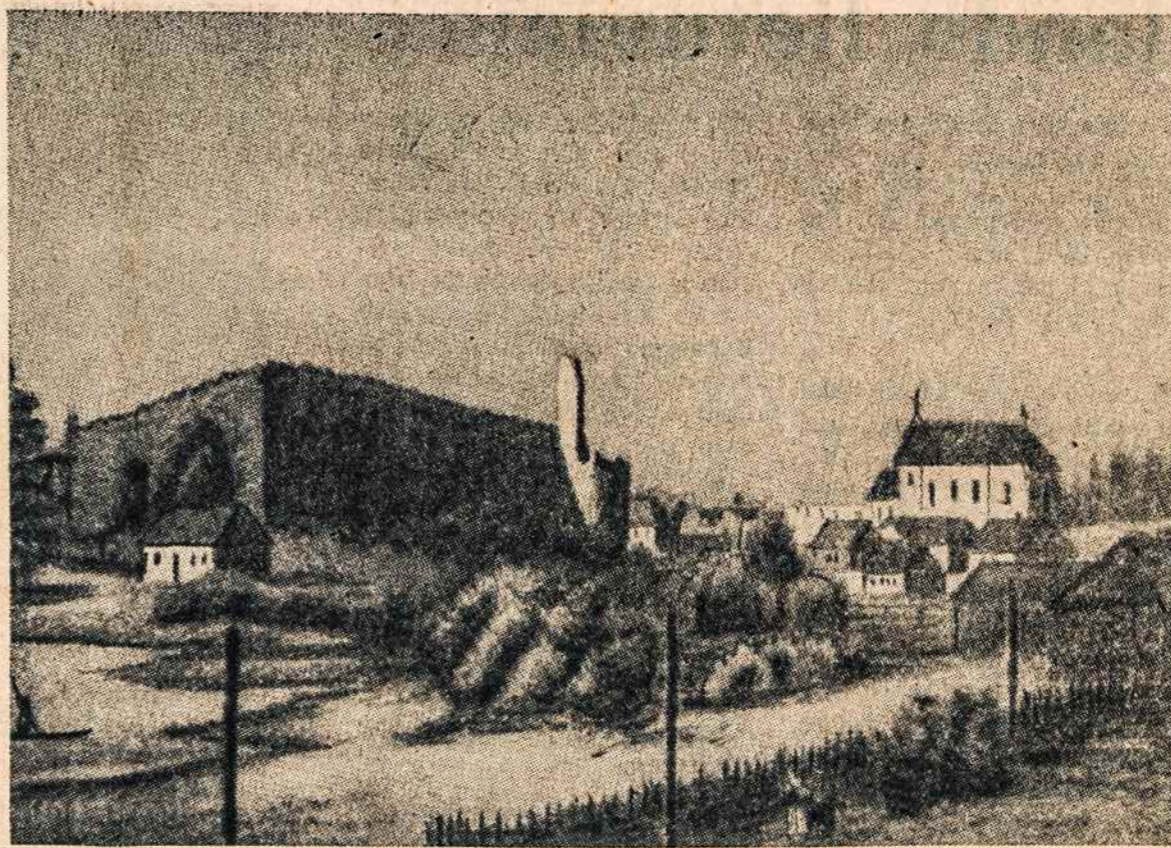
Mes užmiršome Kristaus žodžius ir galvojome, kad jėga ir pergale laimėsime, nebesuprasdami, kad juo daugiau jėgos pavartojame, juo blogiau. Ir štai dabar esame giliai sugėdinti ir nužeminti.

Dabar mūsų pareiga atitaistyti šias pračties klaidas ir žiūrėti, kad jos nebesikartotų. Ir jūsų, mielas jaunime, pareiga ugdytis žmoniškumą. Mes gyvename pračties prisiminimais, o jūs yra ateitis ir toji, ateitis turi būti pašvesta žmoniškumo ir broliškumo ugdymui.

Jūs čia susibūrė laukiate ir ruošiatės grįžti į laisvąją tėvynę. Politinės gyvenimo sąlygos yra sunkios, niūrios ir dabar dar neteikiama vilčių. Bet mūsų visų ateitis yra Dievo rankose ir mes turime būti pasiruošę Jo valią priimti su dėkingumu ir nuolankumu, nors ji tuo tarpu ir atrodo mums nesuprantama. Galima tikėtis, kad laimės tikroji europietiška idėja, atstovaujanti atskirus kelius buvusių valstybių ir valstybių ir suburianti Europos tautas į vieną šeimą, kurioje ir jūsų tauta dalyvaus laisvu gyvenimu. Turime atsiduoti Dievo valiai, bet kartu gyventi ir šia diena, neužmirštant šios dienos reikalavimų, kurie jums, gyvenantiems dabar mūsų tarpe, yra hendras sugyvenimas, susipažinimas ir žmoniškumo ugdymas.

Mes, evangelikai, negalime gyventi užsidarę savy. Mes turime gyventi katalikų ir kitų tikybų tarpe ir neturime užmiršti, kad tai yra krikščionys, mūsų broliai, mūsų artimieji, kuriems mes turime rodyti mūsų žmoniškąją meilę, išugdyti iš tikro žmoniškumo ir krikščioniškumo pajutimo. Kiekviena mūsų žingsny neužmirškime, kad aplink mus yra, mūsų broliai krikščionys.

Matydamas jus čia susibūrusius, gražiai veikiančius, bet ir reikalingus paramos, apgalvestauju, kad šiandien tegaliu jus pasveikinti ir palinkėti geros kloties. Aš tik užvakar iššaiškinau su bažnyčios vadovybe materialinės pagalbos sąlygas, tik iš užvakar

LYDOS pilies griuvėsiai.

PRO LYDOS MŪRUS PRAVAŽIUOJANT

SILVESTRAS GIMŽAUSKAS

Pavežėjus į tuos mūrus,
Kaipgi liūdna širdžiai mano!
Nėr jau stogo, nėr jau durų —
Žydai ožkas viduj gano.

Juk tai pilis Gedimino,
Juk tai įsiai ją pastatė.
Ko tie mūrai nebežino?!
Ko tie mūrai nebematė?!

Kad liežuvį jie turėtų,
Kiek tai anys pasakytų?
Kas yr pikta — netylėtų,
Vis tai pirštais iškaišytų!

Kur liežuvis, Lyda, tavo?
Kur tas būdas pirmutinis?
Jau pamiršai tėvus savo —
Sudie, kraštas prigimtinis!

Ir nutilo jau čia ginklas,
Nėr čia šiandien gyvo kvapo.
Stovi mūrai kaip paminklas
Ant lydenų šnekos kapo!

Nesuprantu tų lietuvių,
Katrie lizdą tik gadina,
Kitų ieško sau liežuvių,
O saviškį kojoms mina!

O Lietuva motinėle!
Tave naktį aš sapnuoju,
Prie tau mano vis širdelė,
Aš tau rašau ir dainuoju!

Kuo man širdį giliau duria
Kalbos tavo priešų minios,
Tuo didesnę širdy kuria
Meilę šnekos prigimtinės.

Nėr tėvynės be liežuvio,
Kiekvienis šitą gal suprasti.
Atimk kalbą nuo lietuviu,
Tai Lietuvos ir neesti.

Kaipgi būčiau aš laimingas
Visiem meilę tą įpilti! —
Duok tai, Dieve maloningas,
Duok! Išpildyk mano viltį!

JAUNIMO STOVYKLOS — LIETUVYBĖS ATRAMA

Kaip Amerikoje, taip ir Vokietijoje tie patys motyvai skatina vaikus burtis į lietuviškas vasaros stovyklas, nes jos yra vienintelė priemonė stiprinti jaunimo lietuvišką susipratimą. Tačiau Vokietijoje surengti stovyklą yra kur kas sunkiau. Tėvai neturintys, visi išsilblaškę, mažai talkininkų, vadų. Reikia didelių pastangų ir pagalbos, kad jaunimas galėtų vasarą atostogauti.

Vienas tokių nuolatinių stovyklų rengėjų yra kun. Antanas Bunga, PB Memingeno apylinkės pirmininkas. Šiais metais jis suruošė jau penktą stovyklą. Dvi paskutines buvo šveicarijoje. Ten stovyklauti yra kai kuriais atžvilgiais patogiau ir pigiau. Šiemet visą rugpjūčio mėnesį stovyklavo apie 90 vaikučių iš visos Vokietijos.

Pirmoji stovykla po didžiųjų emigracijos buvo suruošta 1953 Sechache, Odenwalde.

Ten palapinėse stovyklavo apie 100 vaikučių iš Bavarijos, Wuerttembergo ir Hesso. Tėv. Alf. Bernatonis, Liet. Katalikų Sielovados tvarkytojas, buvo ne tik nuolatinis svečias, bet ir stovyklos finansuotojas, o kiti kunigai mašinomis suvežė beveik visus vaikus. Stovyklos pagrindė buvo jaunimo religinis tautinis auklėjimas. Buvome

gauto laiško aš matau, kokias galimybes evangelikų bažnyčia turi jus materialiai paremti ir aš užtikrinu jus, kad jos bus panaudotos. Jūs nebūsite užmiršti ir iš manęs dar išgirsite tuo reikalu žodį. Dabar linkiu jums viso geriausio ir dėkoju už tokį mano neužtarnautą, gražų priėmimą.

A. M.

įvedę ir lietuvių kalbos pamokas tiems, kurie silpniau mokėjo lietuviškai. 1954-55 metais stovyklos buvo Holzhausene prie Augsburgio. 1954 m. buvo 130 vaikų iš visos Vokietijos. Retas iš dabartinės Vasario 16 gimnazijos mokinių nėra buvęs mūsų stovykloje.

Per penkerius metus yra stovyklavę apie 600 vaikų. Tiesa, dalis jų kartojosi, bet jie padėdavo stovyklai greičiau susigyventi ir priprasti prie tvarkos. Mūsų stovyklas gražiai aprašė ir vokiečių spauda.

Stovyklos tvarka paprasta: sportas, mankštos, pamokos, iškylos, pasirengimai pasirodymams, kasdieną mišios, bendros maldos. Didelio išpūdzio padaro partizanų vakarus su specialia programa prie kapo. Taip stovyklos visada traukė vaikus, visada norinčių stovyklauti būdavo daugiau, nei galėdavo priimti. Patenkinti ir tėvai, nes vaikai grįžta pasilsėję, sustiprėję, išgiję naujų žinių.

Stovyklom didelį dėmesį skyrė visi Vokietijoje gyvenę lietuviai kunigai.

Paskutiniame kunigų suvažiavime jas organizuoti pavesta kun. A. Bungiui. Jis vienas nieko nebūtų padaręs, jei nebūtų atskubėjusi pagalba iš visur. Daug padėdavo pasauliečiai, aukoja net savo atostogas. Daug padėjo Balfio pirmininkas Kan. J. Končius, kuris nuolat apsilankydavo stovykloje ir ją paremdavo. Šiais metais, Balfui siunčiant siuntinius į Lietuvą, tos paramos nebesulaukta. Tikimasi, kad kitais metais Balfas vėl suras lėšų.

Stovyklą praveisti atsieina graži suma; vien vaikų suvežimas sudaro ketvirtadalį išlaidų. Daugiausiai paramos

sulaukiama iš užjūrio lietuvių, iš JAV ir Kanados.

Padėdą ir šveicariai, ypač Thomų ir Ehrensbergerių šeimos. Šie šveicariai, vedę lietuvaite, lietuviškais reikalais daugiau siejosi kaip kurie lietuviai. Jie ypač daug padėdą stovyklaujant šveicarijoje, suranda bičiulių ir iš šveicarų tarpo.

Zvelgiant į ateities planus, reikia pirmiausia rūpintis ne tik pinigais, bet ir stovyklos vadų auklėjimu. Tai būtų galima padaryti ir žiemos metu. Darbo lietuvių stovyklose yra daug, o darbininkų mažai. Tačiau jaunimas yra vertas ir sunkiausios aukos, nes jame matome ateities Lietuvą. (ELI)

Žodis stovykloje

Mano broli partizane!

Niekad aš nebuvau Tavęs sutikęs, niekad su Tavimi nekalbėjęs, bet Tu esi mano jaunaj širdy, kuri dega Tau begaline meile. Tu pamilai Tėvų žemę taip, kad nenorėjai vergauti jos niekintojams. Tu atidavei savo gyvybę už ją. Tavo pasiaukojimas taip didingas, kad aš jaučiuosi nevertas apie jį kalbėti. Tavo didvyriška dvasia man sukeliu nuostabos ir pagarbos jausmus. Aš niekad Tau neprilygsiu, nebent tada, kai tėvynė pareikalauts iš manęs gyvybės. Ar aš neišsisigau? Ar aš nesuvisyruosiu ir nepabėgsiu iš kovos lauko? Žodžių man nesunku pažadėti save Tau, Tėvyne. Bet kai reiks savo žodį ištesėti, bus sunku. Tik Tavo, broli partizane, pavyzdys begalinio pasiaukojimo gali mane lemiama valandą sustiprinti. Tada aš regėsiu Tave, broli partizane, granata susisprogdinanti, kad bolševikas neatpažintų Tavęs

(Nukelta į 6 psl.)

IŠ VISUR

• Hartfordo, Conn., LDS ūtos kuopos susirinkimas suaukiamas gruodžio 5, 1 v. p.p. bus renkama valdyba kitiems metams, taip pat bus gera proga atnaujinti Darbininko p.numeriatą, paaukoti už gautą gražų kalendorių.

• Kun. Vladas Budreckas iškeltas iš lietuvių šv. Kazimiero parapijos Pittsburgh, Pa., į St. Magdalen's parapiją Homestead, Pa.

• „Lux Christi“ kalėdinis numeris jau parengtas spaudai. Jame aprašomi Kunigų Vienybės seimo darbai, naujoji Siluvos šventovė Marquette Park, Chicagoje ir kit. Numeris pasirodys prieš Kalėdų šventes.

• Lietuvišką baldų dirbtuvę Sydnėje, Australijoje, įkūrė J. Simboras ir A. Kováčikas, nupirkdami veiksnią baldų dirbtuvę netoli Regents parko geležinkelio stoties.

• Prancūzijos LB krašto bendruomenės tarybon korespondentiniu būdu išrinkti: kun. J. Petrošius, O. Bačkienė, R. Bačkis, Pr. Dulevičius, J. Lanskoranskis, Ed. Turauskas, P. Kilmas jr., A. Liutkus, B. Venskuvienė ir M. Mackevičiūtė. Į garbės teismą išrinkti: dr. St. Bačkis, prof. J. Baltrušaitis ir J. Gravelis.

• Pabaltijo draugija, veikianti Vokietijoje, gavo leidimą metuose surengti baltų tautų kultūros dienas. Siemet lapkričio mėn. Berlyne vyko baltų knygų paroda, susilaukusi nemaža dėmesio. Kitais metais numatyta chorai, tautiniai šokiai, muzika, meno parodos ir kita. Lietuvių skyrių knygų parodoje tvarkė V. Banaitis.

• Trečties leidykla Vokietijoje leidžia žurnalisto Simo Miglino knygą „Pavergtoji Lietuva“, kurioje svarstomi Lietuvos gyventojų likimai bolševikų okupacijos metais, vykdyti trėmimai, jaunimo gabenimas į Sibiro taigas ir būtines gyvenimo sąlygos Lietuvoje. Knyga išeis dar prieš Kalėdų šventes.

• Urbanoje lietuvių studentai gruodžio 7 dalyvauja įvairių tautų parodoje. Lietuvių gavo atskirą kambarį, kur bus išstatyta lietuviškojo meno, tautodailės pavyzdžiai. Išleidiama ir atskiras leidinys. Paroda ir leidiniu rūpinasi Avižienis, Rūbas, Virbickaitė, Radvila, Šarūnas ir kiti studentai.

• Knygų išpardavimas, kurį paskelbė Gabijos leidykla, bus iki gruodžio 31. Didelis pasirinkimas knygų su 25% iki 90% nuolaida. Prašykite katalogo adresu: Gabija, P. O. B. 355, Wyandanch, N.Y.

KALĖDŲ SENELIO LAUKIA VISŲ KRAŠTŲ LIETUVIŲ. PASIŪSK JIEM DOVANŲ PER BALFĄ!

UŽSIPRENUMERUOKIT KULTūros ŽURNALĄ

AIDUS

„AIDAI“, MENESINIS 48 PUSL. DIDELIO FORMATO ŽURNALAS, EINA JAU TRYLIKTUS METUS.

GAIVINDAMI IR UGDYDAMI MŪSŲ KULTŪRINIŲ GYVENIMĄ

PRENUMERATA: VISUR 6 DOL. METAMS

ADRESAS: 680 BUSHWICK AVE. BROOKLYN 21, N. Y.

Su Clevelando lietuviais

LVS Ramovės skryiaus iniciatyva gražiai ir prasmingai buvo paminėta **Lietuvos kariuomenės sukaktis**. Per pamaldas, specialiai laikytas už žuvusių už Lietuvos laisvę, lapkričio 24 d. šv. Jurgio bažnyčioje giedojo muz. Pr. Ambrazo vadovaujamas parapijos choras J. Zilevičiaus šv. Juozapo mišias, taip pat buvo duoti ir trys lietuviški dalykai paties Ambrazo "Galingas didis Dieve", Dambrausko "Malda už tėvynę", Strolios "Parveski, Viešpatie." Gražų patriotinį pamokslą pasakė kun. P. Diegoraitis. Skautų vienetai pamaldose dalyvavo su savo vėliavomis.

Pats kariuomenės minėjimas buvo surengtas lapkr. 23 lietuvių salėje. Kalbėjo buvęs Lietuvos apsaugos ministeris plk. K. Zukas. Iškėlęs mūsų kariuomenės reikšmę praeityje, metė žvilgsnį ir į ateitį. Būsimoji Europa būsianti jungtinių tautų valstybė. Sienos būsiančios, bet jų niekas nebesaugos kaip nesą sienų sargų Ameriką sudaranciose valstybėse.

Kas norės — iš Lietuvos keliaus, bet lygiai būsianti atvira visiems ir Lietuvos erdvė. Tad ir Lietuvai ieškosią kelio svetimieji kapitalai, čia vėręsi ir geresnio gyvenimo bei geresnės duonos ieškotojai. Lietuvių tautinio išlikimo pastangos pasunkėsiančios. Tada kareiviui ir tautos saugotojui teksią būti kiekvienam lietuviui. Apie tai jau dabar mes turį galvoti, jau dabar reikia tam ruoštis.

Šitie mūsų valstybės vyro ir visuomenininko susirūpinimo žodžiai savo tautos ateitimi ir likimu buvo išsklausyti su dėmesiu. Po jų I. Stasaitė padėklamavo porą eilėraščių, Čiurlionio ansamblio vyrų choras, vadovaujamas R. Babicko (ansamblio gyvenime tai naujiena), sudainavo ketvertą karinių dainų. Minėjimą atidarė skryiaus pirm. Pr. Zidonis, programą pravedė dail. V. Raulinaitis.

Ažuolų oktetas į savo metinį koncertą lapkr. 16 buvo pasikvietęs Hollywoodo aktorę **Rūta Kilmonytę**. Jos pasirodymas sutraukė nemažą žmonių. Malonu pastebėti, kad Rūta savo dvasia ir nuotaika yra lietuviška. Tai daugiausia jos tėvų nuopelnas. Jos atvykimas galės turėti teigiamos tautinės įtakos priaugančiam mūsų jaunimui, kurio koncerte buvo gausu ir kuris uoliai medžiojo aktorės autografą. Deja, aktorė programoje tesitenkino daugiau tik pranešėjos vaidmenimi. **Solistė J. Krištolaitė**, viena ir su pačiu oktetu, atliko keletą savų ir svetimų kūrinių. **Okteto** dainavimas rodė nuovargio ir skubotumo žymių. Oktetui ir solistei akompanavo **R. Brazaitienė**.

Lapkr. 24 skautų tėvų komiteto pakviestas koncertavo **sese ry Blandyčių trio** iš Chicago. Trio pasirodė muzikalus, susidainavęs, dainą mylis, tad programa nuo pradžios iki pabaigos buvo įdomiai klausoma. Pianinu

palėdėjo muz. A. Skridulis. E. Blandytė, davusi Tamulaičio "Sugrįžimą", pasirodė esanti taip pat gera pasakotoja. Linkėtina, kad seserų Blandyčių trio susidomėtų ir kitos lietuvių kolonijos — pasikvietusios nesigallės.

Nesiseka siemet **LB apylinkei** su valdybos primininkais: pasiiraukė dėl nesutarimų J. Virbalis, neseniai atsistatydino vos pusantro mėn. papirmininkavęs ir P. Balčiūnas. Į valdybą įėjo kand. V. Braziulis.

Pirm. pareigas dabar eina K. S. Karpus.

Lit. vysk. Valančiaus mokyklos **tėvų komitetą** sudarė: pirm. Z. Obelenis, vicepirm. dr. J. Stankaitis, išd. E. Gedgudas, sek. E. Alšėnienė, narys parengimams — V. Civinskis.

Nauji parapijos lit. mokyklos **tėvų komitetas** lapkr. 17 buvo išrinkti: pirm. Z. Pivoriūnas, nariai Juodėnienė, Mačys ir Ramanauskienė. Mokykla rengia Kalėdų eglutę su pačių mokinių atliekama programa.

Čiurlionio ansamblis perka savus namus 10908 Magnolia Dr. prie Clevelando muzikos mokyklos. Pagrindinius pinigų ansambliui skolina SLA, trūkstantus žada susieškoti pačiame Clevelande — iš liet. organiza-

cijų ir paskirų asmenų. Namų klausimas Čiurlionui buvo visados aktualus — buvo sunkios sąlygos daryti repeticijas. Lapkr. 30 jūrų skautų kviečiamas atvyksta gastroliū Montrealeo liet. dramos teatras su **Baltaragio malūnu**, rašyt. K. Borutos lietuviška legenda. Vaidinimo pradžia 7:30 val vak. lietuvių salėje.

Gruodžio 7 d. 7 val. ir gruodžio 8 d. 5 val. **broliai Motūzai** lietuvių salėje rodo spalvotas Lietuvos filmas iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo. Seansas trunka apie 3 val. Įėjimas suaug. 1 dol. vaikams — 25 centai.

Tuokiasi: gruodžio 28 Nijolė Balčiūnaitė ir akt. Petras Maželis, sausio 4 sportininkė Elvyra Sikšniūtė ir Jurgis Vadopalas.

Gruodžio 6 **karinės tarnybos atlikti** išeina Arv. Barzdukas. Lapkr. 24 skautų Pilėnų turtininkas sktn. V. Kamantas perdavė pareigas naujam turtininkui **vyr. sktn. P. Karaliui**. Skaučių rėmėja ir talkininkė Moterų Sąjungos 36 kuopos pirm. O. **Jokubaitienė** apdovanota skautų ordinu "Už nuopelnus".

Lietuviai inžinieriai išsirinko naują valdybą: V. Civinską — pirm., Alb. Sušinską ir Alb. Vaitaitį.

SIP

BALFO ŽINIOS

NEW YORKO AUKA LIETUVIAM SIBIRE

Siuvėjų unijos, New Yorko 54 skryiaus (lokalo) sekretorius Kipras Sakalauskas praneša, kad skryiaus savo susirinkime lapkričio 27 nutarė:

"Broliams lietuviams užsienyje gelbėti iš skryiaus išdo

Linksmi nuotykių

Abipusis pasitikėjimas

Dantų gydytojas pasakė pacientui, kad reikia traukti dantį ir reikia dėl to duoti narkozę, apmarinti. Pacientas pasakė gerai ir išsitraukė piniginę. Gydytojas: "Apsimokėsite paskui, kai sąskaitą atsiųsiu". Pacientas: "Bet aš noriu susiskaityti pinigais".

Ar aplinka daro įtaką?

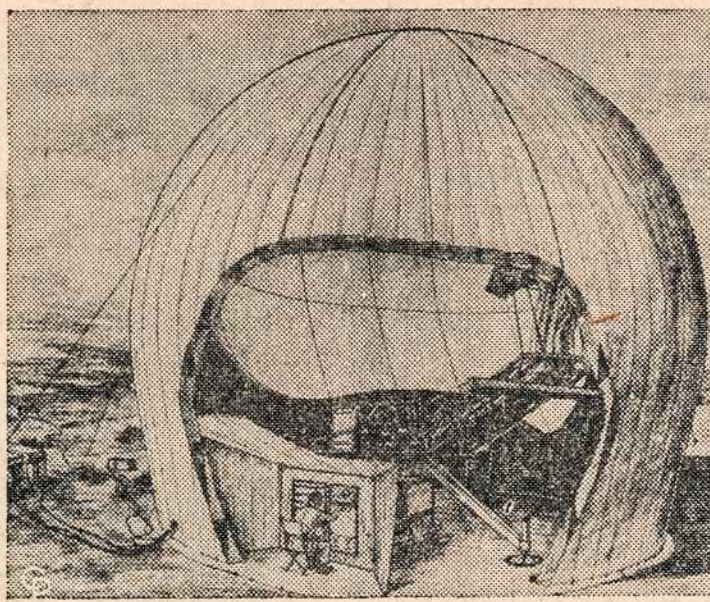
Jonas visada susimąstydavo ir imdavo filosofuoti, kai tik daugiau nugerdavo. "Sakyk, drauguži, ar ir tu manai, kad žmogui daro įtakos aplinka, kurioje jis gyvena?". Draugužis: "Ne visada, Jonai, ne visada. Aš turėjau kaimyną, kuris per dvyliką metų išveždavo po miestą pieną, o vis dėlto jis mirė nuo alkoholio".

• **Lietuvių Centras** veikia Argentinoje jau 31 metus. Organizacija paminėjo savo sukaktį vakarais ir vaidinimais.

Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas

- Lietuvių visuomeninių organizacijų (nekomunistinių) susirinkimams leidžia naudotis patalpomis nemokamai
- Pobūvams, šokiams, vestuvėms ar šiaip šventėms mononoja už priemamą kainą.
- Gėrimai ir įvairūs gėrimai pigiausiomis kainomis
- Lietuviški maisto gaminiai
- Naujai išpuošta šokių salė

Nuomavimo reikalu kreipkitės į managerį V. E. MIKALAIŠKĄ asmeniškai ar telefonu EV 4-9672 arba pas pavad. K. Vaitaitį

MARINAI turi palapines, kurios lengvai pastatomos sekti radarui prieš lėktuvus ir raketas.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Kalėdojimas

Liko neaplanyti tik toliau už Baltimorės gyvenantieji. Kleb. L. Mendelis laišku ir iš sakyklos visiems nuosidžia padėjo už malonų kunigų sutikimą ir aukas mokyklos palaikymui.

Karių "Ramovė"

Baltimorėj 39 Lietuvos kariuomenės sukaktį iškilmingai minėjo lapkričio 30 lietuvių svetainės didžiojo salėje. Minėjimą pradėjo malda buvęs marinas, legionierių 154 posto kapelionas ir šv. Alfonso parapijos vikaras kun. A. Dranginis. Meninė programą išpildė skautų vyčių oktetas iš New Yorko, vad. Mykolo Liuberskio. Jų dainos žavėjo ne vieną ir išspaudė ašarą, kai priminė tolimą tėvynę, partizanų dainas. Okteto aidai ilgai pasiliks Baltimorėj.

Amerikos legionierių

moterų padėjėjų suruošta už kandžių popietė Lietuvai sve-

Žodis...

(Atkeltas iš 5 pusl.)

ir nekeršytų tėvams, broliams, giminėms. Tada aš regėjau Tave išmestą miestelio aikštėj, paskui pakastą giminės lauk uos, be kapo, be kryželio. Tik slapta, nežinoma ranka pasodins ten gėlę, tik vogčiomis nakčia ten motina ir sesė lies ašaras ir laužys iš skausmo rankas. Aš žinau, kad ne kiti mano tėvynėi laisvę atneš, o aš pats. Mano broli partizane, Tavo baisios kančios ir baisi mirtis dėl laisvės stiprins norą kovoti dėl kitų, dėl tėvynės ir savo laisvės. Aš norėčiau Tavo kapus, mano broli, padaryti laisvoje Lietuvoje tautos šventove, kurioje lietuvis sėmųsi drąsos kovai su priešu. Bet visų pirma turėsiu kitiems ir sau praskinti kelią į tėvynę. Tu, mano broli partizane, tautos Didvyri, šiam kely būsi mano ryžto gaivintoju, mano ikvėpėju aukai. Gal aš nesusvyruosiu, gal aš nepabėgsiu eiti Tavo pėdomis ir taip kovoti dėl tėviškos laisvės, kaip kad Tu, kovojai. Visagalis Dieve, padaryk, kad savo pasiryžimą ištesėčiau.

• **Lietuviai studentai**, studijuoją Vokietijoje, spalio 31 ir lapkričio 2 buvo suvažiavę prie Bonnos. Į centro valdybą išrinkti: K. Narščius — pirmininku, A. Kavaliauskaitė — sekr., K. Ašoklis — išd., M. Hermanas ir J. Bylaitis — valdybos nariai. Visi iš Bonnos.

Vocations

SISTERS OF MISERICORDIA WORKS OF MERCY IN HOSPITALS AND IN SOCIAL SERVICE

Generous souls who wish to devote their lives to the service of God are invited to write to:
REVEREND MOTHER ST. OLIVER
Misericordia Novitiate, 288 South Avenue, Beacon, N. Y.

DAUGHTERS OF ST. PAUL

Missionaries of the Catholic Edition (Press — Radio — Cinema)

Girls, who desire to spread the word of God by writing, printing, illustrating and distributing Catholic Literature and are interested in doing social work. Write for further information to:
Mother Superior,
78 Fort Place, Staten Island, N. Y.

LOT OWNERS

OWN A MILLION DOLLAR BONDED HOME FROM \$13,500

No Money Down

25-Year 5% Mortgages Available in Approved Areas

3-Bedrooms Ranches with Full Basements \$13,500 On YOUR LOT

3-Bedrooms Bi-Levels with Attached Garage \$16,500 ON YOUR LOT

All homes completely finished—ready to move in 60 days after starting. Visit the model million dollar bonded home on Medina Rd. Drive out Route 19 (Irving Park), or Route 20 (Lake St.) 1 Mile West of Route 53 on Medina Rd.

Connelly Construction Co., Inc.

Lawrence 9-6626

Medinah, Ill.

BANGA TELEVISION

340 Ridgewood Ave., Brooklyn 8, N. Y.

Tel.: APplegate 7-0349

Su didele nuolaida parduodami ir taisomi

- TELEVIJOS APARATAI,
- VOKIŠKI IR VIETINIAI HI - FI RADIJAI,
- FONOGRAFAI BEI STIPRINTUVAI

DARBAS GARANTUOTAS, ATLIEKAMAS PRITYRUSIO TECHNIKO, PRIPAZINTO RCA, NEW YORKE

Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak.

pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ, ĮVAIRIŲ PROGŲ (vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.) NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

gyv. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y. Skambinti tel. HYacint 7-4677

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

Urmo (wholesale) bei smulkmenų (retail) importuotos bei vietinės vilnonės ir maišytos medžiagos, suknelių bei paltų medžiagos, šalkos.

Mes parduodame geriausios rūšies pigiausiomis kainomis

DUODAMA SPECIALI NUO LAIDA UŽ MEDŽIAGAS SIUNCIAMAS Į LIETUVĄ

200 Orchard St. New York 2, N. Y. Kampas Houston St. Telef. AL 4-8319

GENERAL PARCEL and Travel Co., Inc.

(Licensed by USSR)

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583

MŪSŲ FIRMA GAVO IŠ "INTOURIST" MASKVOJE OFICIALŲ LEIDIMĄ TIESIOGINIAI SIŪSTI SIUNTINIUS Į:

SSSR, LIETUVĄ, ESTIJĄ, LATVIJĄ, UKRAINĄ, ARMENIJĄ IR K.

Galima siųsti tik NAUJUS daiktus

Siuntiniai pristatomi asmeniškai, paštu, arba kitais klijentui patogiais būdais. Siuntiniai supakuojami ir išsiunčiami per 48 valandas. Siuntėjas tuoju gauna pranešimą. Užmiesčio klijentai gali būti tikri greitai mūsų dėmesiu. Gavę siuntinį, siunčiame tuoj pat paštu smulkų gautų daiktų pakvitavimą.

Negalima į tą patį siuntinį dėti maisto su kitais dalykais.

SVARBU! Visos siuntimo išlaidos, įskaitant muitą, sumokama čia. Jūsų giminės ir draugai gaus siuntinius nemokamai.

Mūsų klijentų patogumui, parduodame įvairias medžiagas, odos daiktus, batus ir pusbačius, laikrodžius ir laikrodėlius, vaikų drabužius, nosines, šalikus ir kitokius aukštos kokybės daiktus prienamomis kainomis. Turime pilną rinkinį vaistų. Siunčiame siuvas mašinas, rašomąsias mašinėles, mechaniskus ir techniskus instrumentus, taip pat foto aparatus. Prašykite mūsų kainoraščio.

SIUNTINIO PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS

Mūsų motto: dėmesys ir greitas, mandagus patarnavimas.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. v. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 v. v.

Mūsų klijentų patogumui atidarytas šios firmos skyriai Clevelande ir Detroito: 900 LITERARY RD., CLEVELAND 13, OHIO; TEL. Tower. 1-1461 11339 Jos. Campman, Detroit 12, Michigan

SPORTAS

LSK jaunieji futbolininkai pradėjo pirmenybes

Mūsų trispalvės uniformomis apsirėngę 15 jaunių futbolininkų, vadovaujamų Jono Klivečkos, atidarė sezoną, laimėdami prieš nesilpną S. C. New York vienuoликę 2:0 (1:0).

Tvarkingose uniformose teisejai prisistatė: Bronius Nemickas, Vytautas Svalbonas, Algirdas Rimas, Antanas Krušinskas, Otonas Stanaitis; E-valdas Remėza; Antanas Vainius, Theitz Reinhard, Rimantas Klivečka, Klemas Budreckas, Vladas Kleiza. Atsargoje: Alfonsas Lileika, Kęstutis Nemickas, Stasys Margaitis.

Pirmą kėlinį žaisdami pavėjuji, kėlinio viduryje Stanaičio netaikomu žemu smūgiu iš 25 metrų mūsiškiai pradeda kopiti į laimėjimą. Nežiūrint gražių kombinacijų ir neblogo žaidimo, LSK puolikai taip ir baigia pirmąjį kėlinį. Antrame kėlinyje, nežiūrint stipraus ir šalto vėjo, mūsų jaunieji pasiūlymą iniciatyvą savo rankose ir gražiu Klivečkos smūgiu tvirtina galutiną rungtynių pasekmę 2:0.

Komandos žaidimo lygis, nors ir po vasaros atostogų, yra visai neblogas, tačiau jaučiamas puolikų neryžtingumas šaudyti į vartus.

Sios komandos eilėse žaidžia DAFB jaunių rinktinės žaidikas Klemas Budreckas, kuris Padėkos dieną, žaisdamas DAFB lygos jaunių rinktinėje, įmūšė vienintelį pergales įvartį Philadelphia miesto jaunių rinktinėi.

Si jaunių komanda pasižymi savo tvarkingumu ir gali būti pavyzdžiu mūsų rezervistams.

Linkėtina LSK jauniams ir toliau drausmingai tobulintis futbole ir, laiku atėjus, papildyti retėjančias lietuvių futbolininkų gretas LSK pirmoje vienuolikėje.

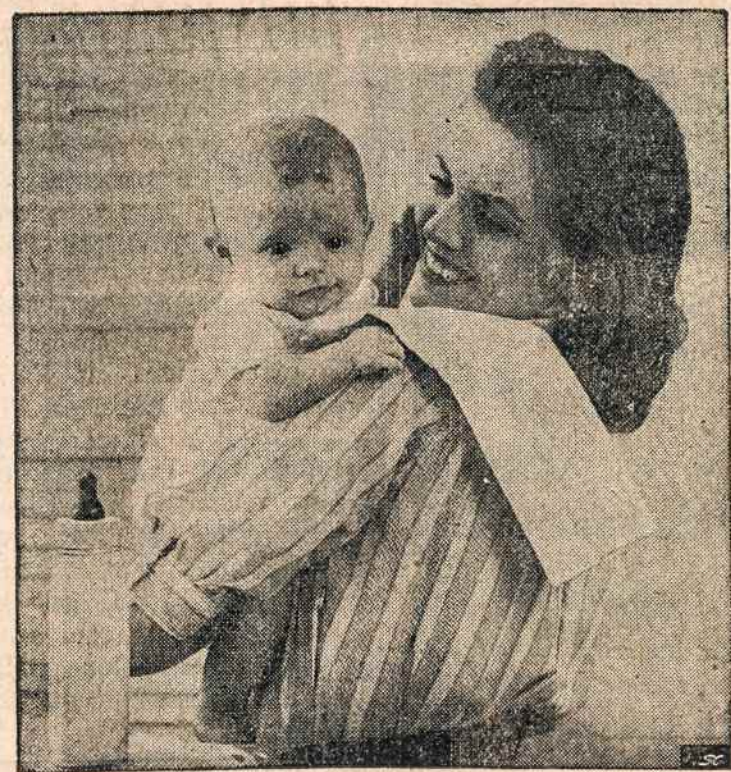
A. V.

Sekmadienį futbolą

Sekmadienį visas tris LSK futbolo ekipas matysime žaidžiant namie. Pirmoji komanda pirmenybių rungtynėse priešininku turės pereitų metų meistrį NY Hungarians, prieš kuriuos pirmame rate teko supasuoti 0:3. Mūsų pirmajai jau būtų pats laikas susilmti, atsidūrus net devintoje vietoje. Priešžaismyje rezervinė bandys pasiekti pirmąjį savo šio sezono laimėjimą žaisdama prieš NY Hungarians rezervinę. Pirmosios komandos pradeda 2,30 val, o rezervinės 12,45 val. Prieš tai 11,30 val LSK jaunieji turi draugišką rungtynes su Hoboken FC.

LAK: Ridgewood 43:52.

Pereitą šeštadienio vakarą LAK krepšinio vienetas patyrė pirmąjį YMCA pirmenybių pralaimėjimą. Negalėdami sugaudyti pilno sąstato, atletai turėjo griebtis veteranų Bagdono ir Biručio I pagalbos. Būdami vos penkiese, mūsiškiai atrodė pasmerkti tikram pralaimėjimui, tačiau antro kėlinio gale vaizdas pasikeitė. LAK sumažino priešininko 18 taškų persvarą net iki 6 ir, atrodo, galėjo laimėti. Deja, čia išlindo pakaito stoka. Sužeistas Kidžius turėjo žaisti iki galo. Nepasirodė kiti mūsų žaidikai, šį LAK pralaimėjimą turi prisimti sau. Geriausias ir užsispyręs kovotojas buvo Kuryla. Maloniai nustebino ir Birutis su Bagdonu, po ilgos petraukos visai padoriai išlaikę pilnas rungtynes. Taškus laimėjo: Kuryla — 16; Birutis ir Dauk-

PIENO plastinis buteliukas, gaminamas firmos Dayol Ruber Co. sako, atlaiko 7 mėnesius.

Keturių valstybių kova Vilniuje

Vokietijoje laikraštis "Der Leichtathlet" spalio 10 d. nr. 41 patalpino straipsnį "Vier-Länderkampf in Vilnius"—lietuviškai "Keturių valstybių kova Vilniuje".

Rugpiučio 22 — 25 įvyko Vilniuje sporto šventė, kur dalyvavo lengvaatletai iš Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Baltgudijos. Tų kraštų lengvaatletų susitikimą galima įvertinti kaip keturių valstybių palyginimą lengvaatletikoje. Tų valstybių sportininkų laimėjimus laikraštis palygina su visos Sovietų Sąjungos sportininkų laimėjimais ir konstatuoja, kad Pabaltijo kraštų sportininkai pažengę gerą žingsnį pirmyn.

Laisvojo pasaulio plačiajai lietuviškai visuomenei noriu mano mažu straipsniu supažindinti su mūsų pavergtosios tėvynės sportininkų laimėjimais ir perduoti atsieliktus rezultatus per tą sporto šventę.

Sokime su kartimi pirmą vietą paėmė Jokubas Mozūra, persėkdamas 4, 10 m.

Visos Sovietų Sąjungos meistris disko metime Algis Baltušnikas paėmė per tą spartakiaidą pirmą vietą, numesdamas diską 52, 92 m.

Ieties metime pirmą vietą paėmė S. Graudulis, numesdamas 70, 70m.

100 m. bėgime 2. vietą gavo A. Sidonis, nubėgdamas 10. 8 se. Disko metime 3. vietą paėmė Anatolius Pocius, numesdamas 51, 39 m.

ša po 10; Bagdonas — 6; Kidžius — 1.

Ateinantį kartą mūsiškiai žaidžia gruodžio 14 d. 6,45 val. vak. su — pernykščia meistrį Killeen's Tavern. Gruodžio 21 7,45 val. vak. priešininku yra latvių ekipa.

Krepšinio ir tiklinio treniruotės.

LAK sporto sekcija ketvirtadienio vakarais nuo 7 val. turi krepšinio ir tiklinio treniruotes Franklin K. Lane mokyklos salėje prie Elderts Lane stoties. Visi suinteresuotieji tesikreipia į LAK sporto vadovą A. Bagdžiūną, Midway 7-0935. Atletas

SKAITYK VARPELĮ. Įdomus, naudingas, iliustruotas, mėnesinis religinis žurnalas. Mėtam tik \$2.00. Rašyk: Franciscan Fathers, Kennebunkport, Me.

MARRIAGES ARE MADE IN PARADISE
Let Us Arrange Your Earthly Reception
Complete Wedding
PER PERSON ..... \$7,000!!
Includes: Cocktail.
Full Course Chicken Dinner, Wedding Cake.
Bottle for every 10 persons
Gratuities and Sales Tax Inclusive
HOTEL MARTINIQUE
32nd St. and B'way, N. Y. C.
PE 6-3800, Ext. 117

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Laukiame žinių iš North Central p-bių, Milwaukee. Jose dalyvavo Illinois meistris P. Tautvaiša, K. Jakštas, A. Zujus, V. Karpuška ir K. Jankauskas (visi iš Chicago).

Dr. A. Kapochy išrinktas So. Bostono L. P. D-jos šachmatų klubo pirmininku. ŠK valdybon be jo įėjo: K. Merkis, Alg. Ivaška, S. Kazlauskas ir P. Martinkus. Kandidatai: P. Kontautas ir A. Keturakis.

Bostono tarpklubinėse pirmąja Cambridge su 3 1/2 (iš 4), Quincy 3, Lithuanian 2, Bōylston (Bostono meistris) 1 1/2, Harvardo ir Brandeis universitetai po 1. Toronto B lygoje "Aušros" šachmatininkai su Polonia baigė 3-3.

Lošė: V. Petrauskas 1, V. Genčys 1, P. Mačiulaitis, V. Rukšys, M. Vitalis ir M. Slapšys 1.

Tarpt. turnyras, Dallas, Texas, prasidėjo lapkričio 30 d. Dalyvauja: S. Reshevsky (J AV), iš Kanados — D. Yanofsky, Gligorič (Jugsl.), Larsen (Danija), Olafsson (Islandija), L. Szabo (Vgr.), Najdorf (Arg.) ir Larry Evans (JAV). Pastarasis įkeltas vieton negavusio vizos įvažiuoti į Texas dėl draudžiamos zonos D. Bronšteino (Sov. S-ga).

Bobby Fischer, 14-metis JAV "Open" p-bių laimėtojas, nevažiuos į kalėdinį Hastings turnyrą, Anglijoje, dėl didelių kelionės išlaidų, bet dalyvaus tuo metu vykstančiose JAV pirmenybėse.

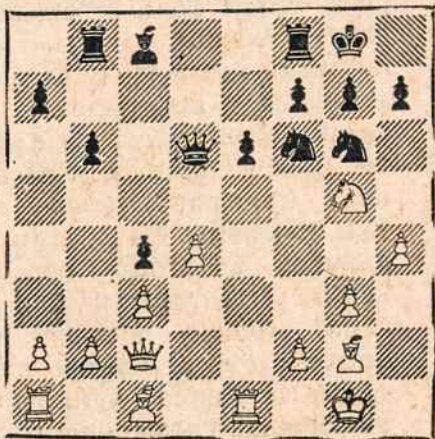
Čia rasite gražų Fischerio laimėjimą iš N. J. pirmenybių, jo partijoje su meisteriu Sherwinu. Baltaisiais lošė Fischeris. Partija siciliška.

1.e4 c5 2.Zf3 e6 3.d3 Zc6 4g3 Zf6 5.Rg2 Re7 6.0-0 0-0 7.Zb d2 Bb8 8. Be1 d6 9. c3 b6 10. d4 Vc7 11. e5 Zd5 12. e:d6 R:d6 13. Ze4 c4 14.Z:R V:Z 15.Zg5 Zce7 16.Vc2 Zg6 17.h4 Zf6 18.Z:h7! 2:Z 19.h5 Zh4 20.Rf4 Vd8 21.g:Z Bb7 22.h6 V:h4 23.h:g7 K:g7 24.Be4 Vh5

FR. SK.

25.Be3 f5 26.Bh3 Ve8 27.Re 5+ Zf6 28.Vd2 Kf7 29.Vg5 Ve7 30.R:Z V:R 31.Bh7+ Ke8 32. V:V B:B 33.Rc6 + ir juodi pasidavė
Diagramoje padėtis po juodų 17... Zf6. Sekė graži žirgo euka.

Scherwin

Fischer

Pirmosios žinios iš Milwaukee. Viso 94 dalyviai, jų tarpe D. Byrne, B. Fischer, Brasket, Weinberger, latvis Kalme, buvęs Paryžiaus meistris Popel ir kt. Tautvaiša pirmame rate įveikė Olins iš Milwaukee, Jakštas sudorėjo Wehrley, Zujus — Hartingą ir Jankauskas įveikė Kollossar, Tik Karpuška suklypo prieš Meifertą. Gaila, skėma neatvyko. Pirmosios žinios geros, toliau atrodė eis sunkiau, nes turnyro dalyvių sudėtis labai stipri.

Baltijos šachmatų klubas New Yorke jau vykdė antrąsias savo čempionate pirmenybes. Šiais metais pirmenybėse dalyvauti įgijo teisę 8 latviai, 3 estai ir mūsiškių tik vienas Staknys. Pasiekęs pergales pirmose dviejose partijose prieš estą Haavamae ir latvi Pagasts, po dviejų ratų Staknys pirmąja santykiu 2-0. Du tašku taip pat turi klubo čempionas Rankis. Po to seka Znotinis 1 1/2-1/2, Allik 1-0, Ditrichs 1-0, Zirnīs 1/2-1/2, Pamiļjens 1/2-1/2 ir t. t.

New Yorke Baltijos klubas šalia dabar vykstančių pirmenybių praves taip pat "paguodos" turnyrą, kuris prasidės gruodžio 13 d. 8 v. v. Į šį turnyrą priimami taip pat nauji dalyviai nelošę ankstesnėse varžybose. Turnyras vyks klubo patalpose Free Baltic House, 131 E. 70 St. New Yorke (kampus Lexington Ave.).

LITUANUS

laukia talkos — surask jam už 1 dol. naują skait. toją 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

DISPLAY

PIANO FACTORY SALE
25%—40% DISCOUNT
225 NEW AND USED SPINETS & GRANDS
MANY FAMOUS NAMES.
STEINWAY, KNABES, WESERS, HARDMAN, ETC.
RECONDITIONED PIANOS
TERMS PRACTICE
PIANO FROM \$75
WESER PIANO FACTORY
524 W. 43rd St. LO 4-4960

GIRLS — 18 TO 35

Like Dancing & Good Companionship?
Enjoy yourself while you earn up to \$100 per week (\$50 Guaranteed) as dance Instructresses and partners at one of N. J.'s largest ballrooms. No experience necessary. Work evenings from 8 PM to 2 AM 6 nights a week (closed Moh.) Part time Friday, Saturday and Sunday. Apply between 6 and 8 PM
to MISS GONNELLI
838 BROAD STREET,
Newark, New Jersey
35 Min. from N. Y. City

CHRISTMAS TREES WHOLESALE

100,00 CHRISTMAS TREES
LOOSE OR BUNDLES
BALSAM OR SPRUCE.
U. S. GOVERNMENT CERTIFICATE GIVEN. CONTACT :

D. ALBRECHT
60 FAIRWAY LANE
WATERBURY, CONN.
Phone: PLaza 3-3716 (Conn.)

GRIPSHOLM RESTAURANT

324 East 57th Street, N. Y.
Finest Swedish
Smorgasbord
LUNCHEON
COCKTAILS
DINNER
OPEN
EVERY DAY

RESTAURANTS

Eat in a good restaurant more often and—bring your family too—The restaurants listed below are recommended to individuals—societies—Church groups—business organizations—labor unions, etc., as serving excellent food at reasonable prices. For the very best in all types of foods refer to this column regularly.

NEW BRONXWOOD INN.

CATERING TO WEDDINGS, BANQUETS AND PARTIES
Ralph and Lucille Porco, Mgr. OL 4-2400
3821 Bronxwood Ave., 2 blocks East White Plains Road at 220 St.

Wakefield Casino

4421 White Plains Rd. Near 238 St., Bronx 70, N. Y. FA 5-9222
CATERING WEDDINGS & BANQUETS
Fully air-conditioned, ultra modern, private banquet rooms; ample parking facilities. Convenient to Transportation. Capacity 800.
"Let us plan your affair, the pleasure is yours, work ours"
RALPH PORCA, Prop. JACK FUSARO, Mgr.

ITS 10,000 MILES TO HONG KONG BUT ONLY A FEW MILES TO SNUFFY'S STEAK HOUSE Specializing in STEAKS, SEAFOODS and LOBSTERS. Family Trade, Moderate Prices. Park & Mountain Ave., Scotch Plains, N. J. FA 2-7726.

Catholic Schools and Colleges

GEORGIAN COURT COLLEGE, Lakewood, N. J. Sisters of Mercy, Mother Marie Anna, President. Sister Mary Giovanni Dean
250 Students, A. B. B. S. Degree es. Day and Boarding, Tuition \$550. Board and Room \$800. A adres Secretary or phone LAkewood, (N. J.) 6-0940.

TALARSKI FUNERAL HOME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
380 Maple Avenue, Hartford, Conn
Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruošose patalpose prieinama kaina.
Tel. CHapel 6-1377

EVergreen 8-9794

M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS savininkas
Subakstyti automobilių dalis ištesinimas, patalpos, nacionalis pažymas ir poliravimas
937 GRAND STREET
BROOKLYN N. Y.

JONO IR ANGELINOS ANDRIULIŲ IR JŲ ŠEIMOS

MICHIGAN FARM SŪRIS
Fountain, Michigan

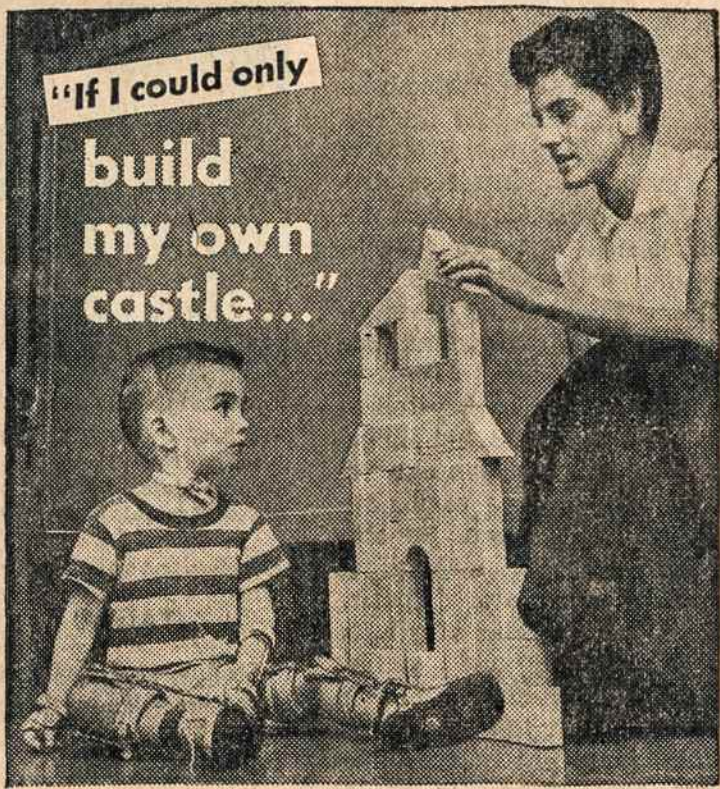
Jūs esate namuose ar kur keliaujate, visuomet reikalaukite Michigan Farm Sūrio. Šis sūris jau per ilgus metus gaminamas Jono ir Angelinos Andriulių ir jų šeimos, Fountain, Mich.

REIKALAUKITE TIK MICHIGAN FARM SŪRIO
Jeigu abejojate, paprašykite pamėginti. Jūsų skonis jums pasakys. Mes norime, kad Jūs patys būtumėt sprendėjas. Mes esame labai dėkingi sūrio mėgėjams ir geresnėms krautuvėms, kad Jūs tiek išpopuliarintot Michigan Farm Sūrį, kuris paliko visų mėgiamiausiu. Mes pasižadame ir toliau jums gaminti tik patį geriausią sūrį.

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC.
Vieninteliai šio sūrio gamintojai FOUNTAIN, MICH.

Aptarnavimui ir informacijai rytuose prašome kreiptis:

- PETER LISIAUSKAS**
69-15 53rd Avenue, Maspeth, N. Y. Tel. TW 4-8087
- VICTOR ABECUNAS**
351 Park Street, New Britain, Conn. Tel. BA 3-1342
- JONAS JAKUBAUSKAS**
634 N. Denison Street, Baltimore, Md. Tel. Longwood 6-2622
- MECISLOVAS KAVALIAUSKAS**
24 Prospect Street, Hyde Park, Mass. Tel. Hyde Park 3-3975
- GEORGE GALUNAS**
1400 Caniff, Detroit, Mich. Tel. T. O. 8-7062
- STANLEY METRICK**
1804 W. 47th St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-8393
- JOHN SHURNA**
5418 So. Albany, Chicago, Ill. Tel. Grovehill 6-7783
- ALLAN STEWART**
4310 No. Broad St., Phila., Pa. Tel. Glazstone 5-1310

A very small wish. But a very big job for little arms that do not respond to wishes. They've been crippled by polio.

Today, this youngster builds dream castles.

Tomorrow, he may use those hands, not only for play, but to work, to build for himself a future supported by his own efforts, his own self-sufficiency.

This is the goal of modern rehabilitation, supported by your MARCH OF DIMES. No longer is it enough to have cheated death. Lives must be given purpose and meaning. The dignity of human life must be restored, with freedom from total dependence upon others for the smallest of efforts.

Of some 300,000 survivors of crippling polio alive today in the United States, one in three could still benefit from new concepts developed through the MARCH OF DIMES. For them, the Salk vaccine came too late: They will need help, for years to come. Help them NOW.

Survival IS NOT ENOUGH!
Join THE MARCH OF DIMES

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Tėv. V. Gidžiūnas, OFM gruodžio 7 išvyko į Providence, R. I., kur šv. Kazimiero parapijoje sakys 40 valandų atleidimų pamokslus. Atleidimai prasideda sekmadienį ir baigsis antradienio vakare.

Aušros Vartų bašnykioj New Yorke per Nekalto Prasidėjimo šventę, gruodžio 8, pamokslus sakys tėv. Benvenutas Ramanauskas, O. F. M.

Ūžinierių ir Architektų susirinkimas įvyksta gruodžio 14 d. 7:30 val. vak. Lietuvių Atletų klubo salėje, 1332 Halsey St. Brooklyn, N. Y. Inž. J. Valaitis skaitys paskaitą "Kabantieji stogai".

Ateities žurnalo 9 numeris — lapkričio mėn., kiek dėl techniškių kliūčių susivėlinęs, šią savaitę atspausdintas ir išsiuntinėtas skaitytojams.

Ip. Tvirbutas, režisierius, neseniai pastatęs "Pažadėtąją žemę" Hartfordo, buvo sustojęs New Yorke, keliaudamas iš Philadelphiae ir lankėsi Darbininko redakcijoje.

Dr. J. Kazickas ir dr. K. Valiūnas,

Neries bendrovės direktoriai, apsiėmė išlaikyti Fordhamo un-te lituanistikos instituto vasaros semestrą. Praeitą vasarą buvo pirmas semestras, o ateinančią vasarą bus antrasis. Dėl finansinių sunkumų šių metų mokslo pradžioje buvo iškilęs instituto uždarymo klausimas. Visur buvo ieškota pagalbų. Pagaliau dr. J. Kazickas ir dr. K. Valiūnas sutiko globoti ir išlaikyti institutą dvejus metus. Tuo būdu studentai už mokslo nieko nemokės. Visas mokslo išlaidas sutiko padengti minėti globėjai. Pragyvenimu turės pasirūpinti patys studentai.

Tie patys geradariai pereinamais metais buvo davę šiam institutui 500 dol.

Kun. Magnus Kazėnas, šv. Kazimiero parapijos klebonas Pittsburghe, po 40 valandų atleidimų savo parapijoje, kartu su tėv. Justinu Vaškiu, O. F. M., kuris ten dalyvavo atleiduose, trumpam vizitui buvo atvykę pas pranciškonus į Brooklyną.

IEŠKO Pupšytės Basės, Juozo dukters, anksčiau gyvenusios Brooklyne. Ieško Eugenija Pupšytė — Paulauskičė, gyv. Lietuvoje, Klaipėda, Rumpiškės gt. 21, bt. 5.

Išnuomojama trys kambariai su šildymu nuo gruodžio 15, 670 Belmont Ave., Brooklyn 7, tel. TA 7-8293.

1957 m. gruodžio 7 (šeštadienį)

APREIŠKIMO PARAPIJOS SALEJE

259 North 5th Street, Brooklyn, N. Y.

CLEVELANDO "VAIDILOS" TEATRAS

vaidins L. FODORO

"BRANDOS ATESTATĄ"

3 veiksmų drama

Įėjimas: \$2.00, studentams \$1.50, moksleiviams \$1.00

Pradžia 8 val. vak.

RENGIA L. B. KULTŪROS TARYBA NEW YORKE

Krėvės Aidai

Vinco Krėvės 75 metų gimimo sukakčiai atžymėti Aidų kultūros žurnalas išleido specialų numerį, kuriame sukelta daug įdomios medžiagos. **Kostas Ostrauskas** rašo apie Krėvės kūrybinį veržlumą, apžvelgdamas ją tematiškai, žanro ir formos atžvilgiais. **Stasys Pilka** prisimena Krėvės veikalus, pastatytus lietuviškoje scenoje; **K. Žukas** skelbia savo atsiminimus; **J. Grinius** plačiai nagrinėja Krėvės istorines dramas. Atsiminimų fragmentus skelbia ir **Vyt. Mykolaitis**. Be to, spausdinamos dar niekur nepasakytos "Dangaus ir žemės sūnų" veikalo ištraukos iš antrosios dalies: Juozapo namuose ir Kaimo vyresniojo pamokymai. Pabaigoje duodama apžvalga, kaip dabar Krėvės kūryba vertinama okupuotoje Lietuvoje. Numeris gausiai iliustruotas rašytojo gyvenimo vaizdais, jo dienos tremtyje ir laidotuvių nuotraukomis.

Dailės paroda

atidaroma ši šeštadienį, 2 v. p.p. Liet. Piliiečių Klubo salėje, 280 Union Ave. Brooklyne. Parodą rengia N. Y. Lietuvių Dailininkų Sąjunga. Bus išstatyti kūriniai Galdiko, Jonyno, Elskio, Bielopetravičiaus, Viesulo, Ingelevičienės, Merker-Vitkauskaitės, Lapės, Paškevičiaus, Paškevičienės, Kašubos, Kašubienės, Balkuvienės — viso apie 50 kūrinių. Atidara darbo dienomis nuo 5 iki 8 v.v., šeštadieniais nuo 10 iki 8 v.v. Įėjimas iš Staggo gatvės. Paroda uždaroma gruodžio 15.

BALFO VAJUS

Nekartą Balfas yra klubėnės mūsų širdis, prašydamas ištieti pagalbos ranką vargstantiems tautiečiams. Ir šiomet New Yorko lietuvių kolonijoje vykdoma rinkliava. Vajaus komitetas yra išsiuntinęs lapelius, prašydamas juos gražinti su auka. Tikiuos, kad gailėstingumo jausmas ir patriotinė pareiga paskatins i-teikti vajaus komitetui auką vargo naštos slėgiams broliam paremti. Šiuo savo raštu tenorėjau priminti, kad būtų gera dar prieš Kalėdų šventes atlikti labdaros pareigos ir sudaryti Balfui galimybę pasiųsti pagalbą labiausiai jos reikalingiems. Mūsų pagalbos laukia Vakarų Europos lietuviai ir tūkstančiai brolių ir seserų tolimos šiaurės Sibire. Gelbėti Sibire ar kitur tremtinio daliai nešančius lietuvius yra kiekvieno mūsų laisvėje gyvenančio aukščiausia pareiga. Siūlau kiekvienai šeimai, kiekvienam viengungiui sumažinti savo išlaidas, numatytas Kalėdų šventėm, o padidinti auką Sibiro tremtiniam. Tegul nebus toks gausus ir turtingas švenčių stalas, bet greičiau suteikta didesnė pagalba broliam lietuviui Sibire.

Juozas Ginkus

NEW YORKE buvo surengtas banketas indėnų studentams paremti.

Palaidotas kan. Juozas Meškauskas

Lapkričio 30 miręs kan. J. Meškauskas buvo pašarvotas J. Garšvos laidojimo įstaigoje. Velionies kūnas buvo visą laiką gausiai lankomas. Sekmadienio vakare per specialias atsisveikinimo pamaldas, kuriose dalyvavo labai gausus žmonių būrys, atsisveikinimo kalbas pasakė Liet. Gen. konsulas J. Budrys, LB vardu — J. Šlepetyš, ramovėnų ir veteranų vardu V. Alksnis.

Pirmadienio vakare, 8 valandą, kūnas buvo atlydėtas į Angelių Karalienės parapijos bažnyčią. Atydėjo ir gedulingus mišparus atlaikė kleb. kunigas J. Aleksiusas.

Antradienį, 10 val., atgiedotos egzėkvijos, iškilmingas gedulingas mišias aukavo vysk.

V. Brizgys; be to, prie šoninių altorių mišias aukėjo kun. V. Paulauskas, kun. R. Krasauskas, prel. M. Krupavičius ir prof. dr. M. Ražaitis. Giedojo vargonininkų choras: P. Sakas, A. Kačanauskas, K. Bagdoanavičius, Rajeckas, M. Liuberskis. Pamokslą pasakė kun. J. Petrėnas. Atsisveikinimo žodį tarė vysk. V. Brizgys.

Pamaldose dalyvavo prel. J. Balkūnas, prel. Ig. Kėlmelis, prel. Malonelli ir 35 kunigai, suvažiavę iš Albany, Putnamo, ir New Yorko apylinkių. Žmonių buvo pilna bažnyčia.

Palaidotas šv. Jono kapinėse Brooklyne šalia kun. A. Sideravičiaus ir kun. S. Remeikos. Kapinės palydėjo visi kunigai ir didelis žmonių būrys.

Po laidotuvių Angelių Karalienės par. salėje įvyko pietūs. Laidotuvėse dalyvavo velionies brolis dr. Petras Meškauskas iš Chicagos. Laidojimu rūpinosi velionies buvę mokiniai.

GRAIKŲ našlaičiai prieš pat Kalėdas pasiekė New Yorką, kur juos pasitiko nauji tėval.

SMUIKU GROJO ESTĖ EVI LIIVAK

Lapkričio 29, Bostono Jordan Hall salėje, girdėjome antrąjį šių metų baltų koncertą. Smuiku grojo estė Evi Liivak, palydima pianisto Richard Anschuetz.

Smuikininkės turtingą programą sudarė Haendelio Sonata D dur, Schumano Sonata D moll vienam smuikui be akompaniavimo, du smulkūs dalykėliai estų kompozitorių — Tubin'o Capriccio ir Ellerio Lopšinė; pabaigai Szymanowskio Nokturnas ir Tarantella.

Evi Liivak, gimusi 1924 metais Estijoje, buvo "stebuklingu vaiku", pradėjusi koncertuoti šešerių metų amžiaus. Vienuolikos metų jau grojo Mendelssohno koncertą su Helsinkio simfoniniu orkestru. Dvylikos metų grojo Čaikovskio koncertą, Talino simfoninio orkestro palydima. Yra išvažinėjusi daugelį Europos kraštų, Kanadą bei Jungtines Amerikos Valstybes.

Tokio ankstyvo muzikos gabumų pasireiškimo nedažnai sutinkama. Nenuostabu, kad Estijos valdžia ja nuosirdžiai susidomėjo ir paskyrė stipendiją mokytis. Ji studijavo Taline, Berlyne, Budapešte ir Paryžiuje.

Evi Liivak įdomi meninė asmenybė, su rimtu techniniu paruošimu, savitu muzikiniu veidu.

Klausydami penktadienio koncertą, susidarė nuomonė, kad Evi Liivak grojimas yra daugiau virtuozinės pakraipos. Ji iškelia labiau techniškas vietas, mėgsta daugiau greitus tempus, kur stiliaus savumai leistų ir lėtesnius, kaip pavyzdžiui Haendelio ar Bacho Allegro. Skaidriai švarus kristalinis jos tonas, o taip pat ir jos geru Guarnerijaus smuiko tonas, buvo kupinas savito susilaikymo, grynumo. Be abejonės, prie to prisidėjo ir jos apvaldytas vibrato. Ypatingu savumu reikia laikyti jos mokėjimą išgauti puikų skambų pianissimo, kurį ji dažnai panaudoja savo frazuoze. Taip pat martelė štrichas arba kirčiuotos gaidos buvo šioje programoje plačiai panaudotos, ypač Bacho fugoje, kur tą štrichą valdė įvairia dinamika. Šiek tiek ji turi manieringumo, smičiuo numant ar pradendant, bet jis yra tiek nuosaikus, kad puikiai derinasi su jos grojimu. Veikalų interpretacija estetiška, spalvinga, gyva ir įvairi.

NEGRĖS GALVUTE, ištatyta parodoje New Yorko istoriniame muziejuje. Statulėlė iš Niogerijos šventojo miesto Ifa.

TAISAU

Stogus, stogų vamzdžius (gutters - leaders) apšviesti mus.

Palankios kainos.

Telef. Virginia 9-8093 (Prašyk Jurgio).

Siuntiniam į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir Rusiją

VILNONĖS, SILKINĖS, REYONINĖS IR KIT. MEDZIAGOS

didelis pasirinkimas, specialiai žema kaina

Užiekit į:

ALFA Fabrics
144 Orchard St.,
N. Y. C.

Atdara iki 7 val. popiet
GR 3-0270

BOSTONO ŽINIOS

Šv. Petro parapijos choras ateinančiais metais, sausio 5, 3v. p.p. Municipal Building salėje, Broadway, rengia dainos ir literatūros vakarą. Dalyvaus parapijos choras, vadovaujamas muz. J. Kačinsko, solistė Juzė Augaitytė iš Phila delphijos ir aktorius, Henrikas Kačinskas, kuris paskaitys keletą veikalų iš lietuviškos prozos ir poezijos. Taigi, vakaras bus įvairus ir patrauklus savo programa. Tai gal pirmas šiame sezone tokiu pobūdžio renginys Bostone, todėl tikimasi sutraukti nemažai klausytojų.

mūsų išeivijos gyvenime, kada koncertų serijos rengiamos dėl pačių koncertų.

Tikroji muzikos kultūra prasideda tada, kada ji tampa grynu dvasiniu peniu, be jokio pašalinio tikslu. Yra gera ruošti koncertus labdaros tikslams, politinei demonstracijai, patriotiniams tikslais ir panašiai. Bet tuo atveju tik pasinaudojame kultūrinėmis priemonėmis, bet jų nekeliame.

Mums svarbu išeivijoje ugdyti kultūrinę vertybę, auginti menines jėgas. O kaip tai galima be profesinių koncertų? Menininkas ugdomas tik profesiniu koncertavimu. Tik tada turi progos parodyti savo meninį pajėgumą, polėkį, išvermę. Taip pat ir visuomenė tik tokiais koncertais gali save kultūriškai auklėti.

Laimingu atsitikimu ar apdairiu numatymu pavyko šiuos koncertus suderinti su Bostono amerikiečių kultūrinėmis tradicijomis bei sudominti amerikiečių spaudą. Tai svarbus meninis laimėjimas. mūsų menininkai juos atliktuos koncertus ruošiamės sau, mūsų visuomenė jų klausos, bet esame lyg scenoje — visų matomi ir stebimi prieš mūsų norą. Šiuo atveju, ugdydami savas menines vertybes, parodomės save iš pačios kultūringiausios pusės.

Todėl šį nepaprastai brangų, tiesiog istorinį mūsų muzikos pasireiškimą reikia kuo ilgiausiai palaikyti, kuo nuosirdžiausiai remti, dėl mūsų pačių kultūrinio praturtėjimo. Muzikos menas yra vėnintelė galia, kuri, jungdama per nuosirdžių grožėjimąsi trijų Pabaltijo tautų žmones, gali sujungti tyliame susikauptime ir mus visus lietuvius

Iz. Vasyliūnas

Kas norėtų skelbtis Darbininke, prašomas skambinti

G Lenmore 2 — 6916

Draudimo reikalais, taksų (Income Tax) paruošimui, notorinių dokumentų tvirtinimui

kreiptis pas

Juozas Andriušis

GENERAL INSURANCE BROKER
CONSULTANT - NOTARY PUBLIC

Užpildomi federaliniai bei valstybiniai taksai, tvirtinami įvairūs dokumentai.

Įvairiose draudimo įstaigose apdraudžiama automobiliai, namai, baldai, biziniai ir asmeniniai turtas nuo ugnies ar įvairių rūšių atsakomybės bei pavogimo. Save galite apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų bei ligos, kartu apmokant ir ligoninės išlaidas.

Gyvybės apdraudimas — TRAVELERS INS. CO., Hartford, Connecticut

Greitas ir sąžiningas patarnavimas.

Kreiptis: šokiadieniais 9 val. ryto iki 8 val. vak.

Juozas Andriušis

87—09 Jamaica Ave. Woodhaven, 21, N. Y.
Virginia 7-4477

BOSTON, M855.

BARASEVICIUS ir SONUS FUNERAL HOME

254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. Andrew 8-2590

WAITKUS FUNERAL HOME

197 Webster Avenue
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermentims dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikalavimai: Tel. TR 6-6434

NEW YORKAS

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYČIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS—Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

William J. Drake

Dragūnas
LIETUVIS ADVOKATAS
Telefonas JAMAICA 6-7272

J. B. SHALINS - ŠALINSKAS

Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiame garbingas laidotuves
Koplyčios nemokamai visose
miesto dalyse; veikia ventilacija
Tel. Virginia 7-4499